

Oglasila Jagoševanako kmetako zvece. — Cena 85 Din za celo leto. — Za mesecnatro 60 Din. — Posla mezas številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopis naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika reklamasoje in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Boj proti sedanji vladi.

Trije sovražniki.

Sedanja vlada ima tri hude sovražnike. Prvi je izredno slaba letina v Vojvodini in Slavoniji — torej v žitnicah naše države, pa tudi v drugih pokrajinah razen v Sloveniji, kjer je bila, če ne dobra, vsaj srednja. Vsled slabe letine se je seveda zmanjšal naš izvoz, ker nimamo kaj prodati. Vsled tega se je tudi reševanje gospodarske krize znatno otežkočilo in zavleklo.

Drugi sovražnik je stari Ljuba Davidović. Mož ne more pozabiti, da se je njegov strankarski tovariš dr. Marinković, sedanji zunanji minister, svoj čas takorekoč na lastno pest pogajal z Vukičevićem za vstop v vlado. Davidović je vendar predsednik stranke in mimo njega ta stvar ne bi smela iti. Tako sta v demokratski stranki pravzaprav dva komandanta, ki imata vsak svojo skupino poslancev za sabo. Davidoviću se tudi zdi, da demokratska stranka v sedanji vladi ne pomeni toliko, kot bi morala po svoji moči pomeniti in da je treba vsako demokratsko zahtevo iz Vukičevića šele izsiliti. Davidović je tudi mnenja, da bi se gospodarska kriza, važni zakoni, glad v Bosni dali boljše in hitreje rešiti, če bi bila vlada sestavljena iz vseh strank.

Ljuba Davidović je menda pozabil, da n. pr. samostojno demokratska stranka (žerjavovska) v nobeni vladi še ni nič pomagala, temveč samo rušila in polnila svoje časopisne in strankarske blagajne. Zato vsi krogi v Belgradu baš Davidoviću najbolj zamerijo to, da tišči v vlado tudi žerjavovce oz. pribičevičance, ko je vendar sam na svoje oči imel priliko se prepričati, kako ti ljudje razumevajo upravljanje državnih poslov.

Tretji zagrižen sovražnik sedanje vlade je Pribičević, šef samostojno demokratske stranke. Najvišji cilj te stranke je vedno bil: za vsako ceno biti v vladi. Zakaj potem se da »delati«, kakor se je »delalo« za časa PPŽ vlade, ko na lepi cesti nisi bil varen življenja (orjunaška streljanja), in ko je vsak uradnik, če je drugače kihnil, kot je ukazal žerjavovec, trepetal, kdaj bo letel na cesto.

Pribičević je zato ves nesrečen, ker je že lep kos časa izrinjen od vladnih poslov. Ta nesreča pa ga žal ni izmodrila, temveč ga spravila v neko čudno besnost. In v tem stanju mož več ne ve, kje so meje, kaj se tudi v opoziciji sme in ne sme. Tako je pred 14 dnevi imel z Radićem v Zagrebu shod. Dočim je na tem zborovanju celo Radić znal brzdati svoj jezik, je Pribičević govoril tako, da se je temeljito zameril navzdol in navzgor. Govoril je tako, da so njegov govor s posebno naslado ponatiskovali italijanski časopisi ter oznanjali celemu svetu, kako do dna gnila je naša država, naši zaveznici Franciji pa so še posebno toplo polagali na srce, naj vendar pustí Jugoslavijo razpasti v lastnem blatu. Pribičevićeve besede so bile nadalje take, da je ogorčeno zašumelo tudi v naši armadi. V Belgradu pa se je preteklo nedeljo vršilo velikansko zborovanje, na katerem je ljudstvo najodločnejše obsojalo nepremišljene in za našo itak težavno zunanjo politiko tako škodljive Pribičevićeve napade.

Nobenega dvoma ni, da naša država na zunaj trpi ogromno škodo na ugledu, če jo tako nepremišljeno in neupravičeno napada bivši njen odličen minister. Ugled na zunaj pa pomeni denar. Čim večji ugled, tem več imamo denarnega kredita, čim manjši ugled, tem manj denarja.

Razumemo, da je Pribičević hud in da v jezi človek rad več pove, kot je res. Toda kadar gre za milijone in milijarde, ki jih nujno potrebujemo od zunaj, je treba poznati v svoji jezi neke meje.

Boj se bliža odločitvi.

Boj proti vladi, ki ga vodita Pribičević in Davidović že dalj časa, se je v zadnjih dneh približal odločitvi. Stvar je tale: Pribičević in Radić sta stopila s svojimi poslanci skupaj ter ustanovila seljačko-demokratsko koalicijo. Davidović, katerega stranka je sicer v vladi, pa se je od časa do časa razgovarjal, kako bi pristopila tej koaliciji še demokratska stranka, na kar bi sedanja vlada morala odstopiti in bi sestavil novo koncentracijsko vlado blok samostojnih demokratov, radičevcev in demokratov.

Večina demokratskih poslancev s Marinkovićem na čelu, pa ni nič navdušena za ta Davidovičev načrt, kakor tudi sicer globoko spoštuje Davidoviča.

V zadnjem času pa se je zgodilo, da se je z najvišjega mesta izrazila želja, naj tudi Hrvatje stopijo v vlado, da bo vlada sestavljena iz večinskih strank vseh treh narodov. Radić je bil v prvem hipu čisto pridobljen za to, toda Pribičević, bi ki v tem slučaju ostal čisto osamljen in še bolj ob steno pritisnjen, je Radiću dopovedal, da je boljše, če ostane z njim skupaj, kot pa če vstopi v vlado. In res, Radić je s pismom na ministrskega predsednika Vukičevića vstop v vlado odklonil.

Ta trenutek pa je porabil Ljuba Davidović, da tihi boj, ki se vleče že skoro eno leto, s hitro kretnjo privede do konca. Brzojavil je Radiću v Zagreb, da bo sklical za pretekli ponedeljek sejo demokratskega kluba, kjer bo predlagal združitev demokratskega kluba s seljačko-demokratsko koalicijo, nakar bo le-ta izvedla koncentracijo (to se pravi, da bo sestavil vlado iz vseh strank). S tem je bilo sodu dno izbito.

Pretekli ponedeljek se je vršila seja demokratskega kluba, kjer je Davidović predlagal, kar je brzojavil Radiću. Odločno je nastopil proti Davidovičevemu predlogu zunanji minister Marinković. Seja se v ponedeljek še ni dovršila. In sedaj, ko to pišemo, še ni jasno, kakšen bo izid.

Ministrski predsednik Vukičević in zunanji minister Marinković sta mnenja, da je za reševanje gospodarske krize in sklepanje važnih gospodarskih zakonov (n. pr. izenačenje davkov) pokazala sedanja vlada še največ smisla in pridnosti. Davidovičeva koncentracija bi to delo le oslabila in še bolj zavlekla, ker bi prišli v vlado ljudje, ki bi v prvi vrsti iskali le profit za svojo stranko in svoje pristaše.

Zato je Vukičević odločen, da v slučaju razbitja sedanje vladne koalicije razpiše nove volitve.

ZUKA POMENI ZBRAVJE IN MOC. ZAHTEVAJE JO V TRGOVINAH

V Beogradu.

24. jan. Na dnevni red se je narodne skupščine je postavljena kot glavna in najvažnejša točka zakonski načrt o izenačenju davkov. Radličevci in žerjavovci z vso silo delajo proti izenačenju davkov, dasi je ta zakon najbolj potreben in smo zlasti Slovensci bridko na svoji koži občutili, kaj pomenja neenak davčni zakon v državi.

25. jan. Radikalni klub se je razgovarjal o novem davčnem zakonu, ki se bo sedaj končno javno obravnaval v narodni skupščini. Na sejo so povabili tudi Jugoslovanski klub, ki je poistoštevilo došel. Ko so naši poslanci stopili v sobo radikalnega kluba, so jih radikalni poslanci viharno pozdravljali. Za tem je vstal ministrski predsednik Vukičević, ki je v pozdravnem govoru poudarjal vedno tesnejše prijateljstvo, ki veže obe kluba. S krajišima govornoma sta se zahvalila radikalom za iskren sprejem dr. Korošec in Sešnik. Govorili so na to še drugi radikalni poslanci, ki so poudarjali veliko zaslugu Slovencev in zlasti dr. Korošca pri ustanovitvi nove države.

26. jan. V narodni skupščini se je začela razprava o davčnem zakonu. Minister dr. Spaho je poudarjal, da bo s sprejetjem tega zakona izvršila narodna skupščina največje delo po sprejetju ustave. Zakon se bo začel izvajati 1. jan. 1929, ker je preje nemogoče izvršiti vse nujno potrebne predpriprave.

Radikalni in Jugoslovanski klub sta imela skupno sejo, pri kateri je poslanec Pušenjak poudarjal, da je sedanjí predlog za izenačenje davkov boljši od prejšnjega, da so davčne stopnje nižje in da se mali človek ščiti. So pa še nedostatki, ki jih bo treba vsekakor pred sprejetjem zakona odstraniti.

POLITIČNI ZAPISKI

Grda hujskarija med rudarji. Čujemo, da gotovi najeti agitatorji po Zagorju in Trbovljah širijo vesti, da je dr. Gosar podaljšal službena leta, ki so potrebna za dosego cele pokopnine pri bratovski skladnici na Miridesel.

Pa so vse te vesti samo nečuvana zloraba žalostnega stanja bratovskih skladnic, menda ni treba posebej poudarjati. Zavrnilo pa jih moramo, ker agitatorji računajo na nepoučenost delavstva. Zato ugotovimo: Če bi kak minister sploh imel pri tem kaj besede, bi to ne bil minister za socialno politiko dr. Gosar, ampak minister za šume in rude Milović. Kolikor pa je vsej slovenski javnosti znano, pokopjinskih let ni zvišal noben minister, ampak bratovska skladnica sama. Bratovska skladnica je morala to storiti vsled svojega težkega finančnega stanja, v katero je zašla vsled znanega Žerjavovega pravilnika. Po tistem pravilniku je bila bratovska skladnica dolžna dajati visoke dajatve, ni pa imela nobenega vira dohodkov. To jo je pripeljalo v silne težave, tako da je morala storiti nekaj izjemnih sklepov, ki so

NOVIČAR

d Slovesen krst novorojenega kraljeviča se je v Beogradu izvršil z veliko slovesnostjo. Princ je dobil ime Tomislav v spomin na poslednjega hrvaškega kralja Tomislava. Krstu so prisostvovali vsi odlični politiki razen Pribičevića, poslalniki tujih držav ter kraljevi sorodniki. Kraljevič je bil kršten z vodo, ki so jo posebni odposlanci prinesli iz Jadranskega morja, Save izpod slepa Savice nad Boh. jezerom, Vardarje in Donavo.

d Slovesen nagradni razpis se tiče samo onih, ki so še, ali ki se nameravajo naročiti na dnevan, vsakdanjo izdajo »Slovenca«, in ne onih, ki imajo naročeno doslej same nedeljske izdaje ali samo »Domoljuba« ali pa »Slovenskega gospodarja«. Seveda se tudi ti lahko udeležijo nagradne tekme, ako naruče takoj vsakdanjega »Slovenca«.

d Mnogi še niso dobili Našega doma. Nikar se ne jezite, ker je Našega doma že drugič zmanjkalo. Toliko je prišlo novih naročnikov, da tiskajo zdaj že tretjo izdajo januarske številke. Dotiskana bo do 1. februarja in jo boste imeli 3. ali 4. februarja že v rokah. Tačas potrpite pa glejte, da Vas bo še več novih naročnikov. »Naš dom« stane za »Domoljubove« naročnike samo 12 Din na leto, sicer pa 20 Din. Naruča se naslov: »Naš dom«, Maribor, Aleksandrova c. 6. Pri naročilu naj »Domoljubov« naročnik pove, da je naročen na »Domoljuba«, sicer nima pravice do znižane cene.

d Prva seja ljubljanskega občinskega sveta. V ponedeljek, 30. jan. se je prvič sešel novoizvoljeni ljubljanski občinski svet. Na dnevnem redu je bila volitev v razne odseke in pa dovolitev računskega provizorija za mesec februar, da se omogoči izplačilo prejemkov mestnim uslužbencem. — Ker pogajanja med najmočnejšima strankama še niso končana, se je izvolil samo magistratni gremij, kjer pa SDS nima večine. Nadalje je bila izbrana komisija 6 mož, od vsake stranke eden, ki bo

za sanacijo neizogibno potrebni, od rudarjev pa zahtevajo silne žrtve.

Tako je stvar. Dr. Gosar pri tem nima nič opraviti. Ponovno pa je posredoval pri ministru za šume in rude, da naj bratovska skladnica pomaga. Ves jugoslovanski svet se je zavzel, da bi se našla ugodna rešitev, toda zadeva je tako temeljito zavzeta, da jo bo mogoče šele z leti počasi popravljati. Tisti, ki danes agitirajo proti dr. Gosarju, pljujejo v lastno skledo in ovirajo težko delo našega ministra za ozdravljenje razmer pri bratovski skladnici.

V zagati. Radi docela ponesrečenega govora Pribičevićevega v Zagrebu g. Pribičević ni bil povabljen h kraljevemu krstu, mnogo odličnih Pribičevićevih pristašev pa je izstopilo iz samostojno-demokratske stranke. Kdo bi mislil, da se bo nek-

preiskala poslovanja raznih gerentstev. Kočno je občinski svet odobril izplačilo prejemkov za februar s dostavkom, da ni potreba naprositi za tozadevno dovoljenje ljubljanskega oblastnega odbora, čeprav zakon to določa. Nam se zdi, da so jo socialisti in esdeesarji, ki so glasovali za predmetni dostavek — polomili.

d Proračuna obeh slovenskih oblasti sta vzlic nasprotovanju žerjavovcev in radličevcev potrjena.

d Prvi dve podmornici, naročeni v Angliji prideta v naše vode sredi februarja. Koncem leta dobimo še dve iz Francije.

d Delo pri brežični oddajni postaji v Domžalah hitro napreduje, tako da bo postaja otvorena že letošnjo pomlad.

d Občinske volitve v okraju Maribor so bile vse potrjene in prizivi odklonjeni. Le v občini Sv. Anton v Slov. goricah bodo volitve župana še enkrat.

d Za župana je bil izvoljen v Sv. Križu pri Kostanjevici Martin Unetič iz Vinjega vrha. Tudi vsi svetovalci so pristaši SLS.

d Za župana v Murski Soboti je izvoljen g. Jožef Benko, nosilec združene liste SLS in radikalov.

d Zračni promet na progi Beograd-Zagreb se otvori 15. febr. V aeroplanu bo prostora za 6—7 potnikov in 200—300 kg paketov in pisem. Polet bo trajal 2 uri.

d Veletržec Robert Kollmann v Ljubljani je podaril fondu za »Akademijo znanosti in umetnosti ter Narodno galerijo« 100.000 Din.

d Že deset let ni bilo glasu od Lovrenca Vojske iz Doba pri Domžalah, ki je leta 1914 odšel na rusko fronto. Zdaj je prišlo pismo 1. jan. 1928, kjer Vojska poroča, da je živ in zdrav. Nahaja se v neki vasi v ruskem Taškentu, je poročen in ima dva otoka in se mu razmeroma dobro godi. Peča se s kovaštvom. Očeta in mater ne bo več videl, ker sta v tem času umrla.

d Poškodovani bankoveci. Za vsak poškodovani bankovec razen petdinarskega odtegne Narodna banka za tvorniške stro-

danja žerjavovska stranka, ki je bila edina državotvorna in ki je druge stranke preganjala kot protidržavne, danes sama na čelo protidržavnega rovarjenja! To bi bilo nerazumljivo, ko bi že od nekdaj ne vedeli, da je bila žerjavovcem državnost samo ključ, s katerim so odpirali razne kase za svojo stranko in časopisje. Ko se je pa ta ključ obrabil in ne more več odpirati, se pa lahko vrže med staro šaro, ali ne?

d Za »demokracijo« sta se zavzemala zastopnika komunistične stranke na prvi seji občinskega sveta ljubljanskega ter zahtevala, naj se občinski red spremeni tako, da bo odločala v bodoče tudi o proračunu in o drugih važnih premoženjskih zadevah občine navadna večina. — Kdo pa vlada danes v Rusiji? Ali odloča tam večina, izvoljena na temelju splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice, ki je temelj demokracije?

ške 1.70 Din, za petdinarskega pa 50 par. Če se pa predloži iz dveh različnih delov sestavljeni bankovec, od katerih ima vsak del drugo številko in serijo, smatra Narodna banka tak bankovec za dva poškodovana bankovca in odtegne za vsak del po 1.75 Din, torej za celi bankovec 3.40 Din. Razen tvorniških stroškov pa obračuni Narodna banka pri večjih poškodbah (pri katerih manjka manjši ali večji del), tudi tisti manjkajoči del. Ta del se obračuni tako, da se razdeli celi bankovec na sto enakih štirogelnikov in se odšteje toliko enot, kolikor jih manjka. Pri desetakah se računani en štirogelnik 10 par, pri stotakah 1 Din, in pri tisočakah 10 Din. Manj ko četrtnina bankovca se ne sprejema v povračilo. Te odtegljaje mora plačati vsaka stranka, bodisi zasebnik, javna ustanova ali pa državni urad. Zadnji čas se pojavljajo v prometu tudi namenoma razrezani bankovci in razpolavljanje bankovcev je prepovedano in Narodna banka odtegne od takega bankovca za vsako polovico po 1.70 Din tvorniških stroškov. V Ljubljani sprejema poškodovani denar podružnica Narodne banke.

d **Stadionske srečke** lahko naročiš z dopisnico pri Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom

d **Svarilo trafikantom!** Radi znižanja procentov je vrnilo v Karlovcu 40 trafikantov svojo koncesijo. Odbor Udr. tob. traf. svari vse trafikante, naj ne slede temu zgledu. Če bo potrebno seči po skrajnih sredstvih, bomo odločevali samo vsi skupaj, posamezni, četudi požrtvovalni poizkusi ne zajamčijo uspeha. Prepričani pa smo, da do tega ne bo prišlo, zakaj naše zahteve se obravnavajo sedaj v finančnem odboru, in je finančni minister že pristal na zboljšanje prodajne provizije, ter imamo upanje, da bo izid za nas ugoden. Tovariši in tovarišice! Na lastni koži ste sedaj občutili kaj pomeni, če ne držimo skupaj. Zato pristopite vsi k Udr. tob. traf., dopisnica na tajništvo zadostuje. — Odbor Udr. tob. traf.

d **Društvo vpokojenk in vpokojencev** tobačne tovarne, ki je včlanjeno pri Zvezni drž. nameščencev za Slovenijo, bo imelo svoj redni občni zbor 3. februarja ob pol 4 popoldne. Zborovalo se bo v Alojzijevišču, Poljanska cesta, poleg finančne delegacije. Člani in članice in vsi drugi, ki želijo k društvu pristopiti, se vabijo, da se občnega zbora sigurno udeležijo. — Odbor.

d **V vojno podkovsko šolo** v Zagrebu se sprejme 40 kandidatov. Prošnje je vložiti do 1. marca 1928 pri upravi vojne veterinarske šole v Zagrebu.

d **Minister za narodno zdravje dr. Savič** je 27. jan. podlegel težki bolezni. Zahtevam Slovenije je bil zelo naklonjen.

d **Kap je zadela 23. jan.** Blaža Štajnbahera, kmeta v Leskovcu, župnija Črešnjevci. Zdrav je vstal in se pripravljajal za koline. Ko je vstopil v hlev, je padel v pričo svoje žene na tla in izdihnil.

d **V Hrastniku je umrl rudniški tesar** Franc Platinovšek, star 70 let. Bil je nad 80 let naročnik »Domoljubac«.

d **104 leta stara Magdalena Krewedl** je nedavno umrla v Rumi v Sremu. Še pred letom je hodila redno k službi božji v cerkev.

d **Iz bolnice v smrt.** Matilda Plessl se je zdravila v bolnici v Subotici. Ponoči je ušla v bolniški srajci in opankah iz zavoda in brodira po ulicah. Končno je prišla na pokopališče, kjer je padla v odprt vodnjak. Drugi dan so jo dobili tam mrtvo.

d **Električni tok je usmrtil** v Brodu ob Savi na Hrvatskem 22 letnega delavca Jurija Ivaniča. Bil je zaposlen v tovarni za vagone.

d **V kotlu vrele vode.** V solarni v Tuzli v Bosni se je dogodila grozna nesreča. Delavec Pero Petrovič je hodil po robu velikanskega kotla, v katerem je izhlapevala sol. Naenkrat je zgubil ravnotežje in padel v vrelo vodo. To je opazil njegov sodelavec in ujel Petroviča za glavo ter ga hitro potegnil ven. Petroviča so prepeljali v bolnico, kjer je v strašnih bolečinah umrl.

d **Na opeklinah je umrl prekupčevalec** perutnine Franc Herman iz Trnovske vasi v Slov. goricah. Mož se je grel pri železni peči, radi utrujenosti zadremal in se v spanju preveč približal peči.

d **Poln sod vina** se je prevalil čez delavca Petra Pintija v Šiški pri Ljubljani. Udrl mu je prsni koš. Poškodbe so nevarne.

d **Na ledu je padel in si razbil lobanjo** pri Sv. Antonu pri Slov. goricah Jakob Hole. So ga že pokopali.

d **Šofer preprečil veliko nesrečo.** Poštni avto je vozil iz Brežic na Bizeljsko. Pri Dobovi železniška rampa ni bila zaprta in avtomobil je brez skrbi zavozil na tračnice, v istem hipu pa je pridrvel tovorni vlak. Spretni šofer g. Janko Bravel je sunkoma avtomobil umaknil, da se je razbila le streha, kotel za vodo in več manj važnih delov. Med čudežno rešenimi sta bila tudi g. župnik Kolene iz Kapel ter g. Šuler, trgovec na Bizeljskem.

d **Obe nogi je odrezala lokomotiva** na glavnem kolodvoru v Zagrebu pekovskemu pomočniku Josipu Šlangu iz Vukovara, ko je pomotoma šel mesto proti glavnemu izhodu, proti železniškemu skladišču. Bo težko ostal pri življenju.

d **Gorelo je 29. t. m.** pri Janezu Capudru v Rafolčah pri Brdu. Ljudje, ki so bili pri jutranji sv. maši so prihiteli pomagat, istotako gasilno društvo iz Brda. Škode je 50.000 Din, zavarovalnina malenkostna. Živino in nekaj oprave so rešili, zgorel pa je ves živež in krma.

d **Ogenj je izbruhnil** v skladišču trgovca Franceta Črneti v Radečah pri Zidanem mostu. Prizadeto je tudi gospodarsko poslopje. Škode je nad 200.000 Din.

d **Tudi učitelj se je nalezil.** V Zamostju in v bližnji okolici Dolnje Lendave se je pojavilo več slučajev škrlatinke. Dobil jo je tudi g. Ludovik Sičič, učitelj na ljudski šoli v Dolnji Lendavi.

d **Precejšen strah je doživelo več ameriških milijonarjev** na ameriški ladji »Conqueror«, ki je te dni zašla na plitvino pri Šibeniku. Naša vojna ladja »Močnik« je prišla na pomoč in rešila mučnega položaja — »dolarske strice«.

d **Skrbi kmeta — milijonarja.** Nedavno so časopisi poročali, da je kmet Raica Milčević iz srbske vasi Dubalj podedoval po svojem stricu v Ameriki 874 milijonov dinarjev. Raica služi sedaj pri vojaki v

Skoplju. Seveda je to poročilo ne samo srečnega dediča, namreč tudi vso domačo vas in mesto Skoplje ne malo razburilo. Takoj je Milčević prejel nabroj načrtov, kako bi najbolje uporabil dediščino. Skopljski trgovci so mu svetovali, naj bi ustanovil banko. Zenitne ponudbe so od vseh strani kar deževale. Sam je bil tako razburjen, da se ni mogel za nobeno stvar odločiti; komaj je govoril. Ampak sreča je opoteča. Te dni je prišlo iz Amerike obvestilo, da mu stric ni zapustil 874 milijonov dinarjev, marveč samo — 874 dolarjev (blizu 50.000 Din).

d **Ljubljanski brzovlak je skočil s tira** 24. jan. na postaji Karlovec. Človeških žrtev ni bilo, le promet je bil ustavljen za nekaj časa.

d **Še en vlak je skočil s tira** in sicer mešanec med Primorskim Dolcem in Labinom na progi Split-Zagreb. Proga je v dolžini 1 km pokvarjena, drugih žrtev ni bilo. Zadnji čas je, da se naše železniške proge temeljito popravijo.

d **Trobente se volkovi boje.** Iz Šibenika v Split sta se vračala z avtomobilom g. Pavel Tomašič in njegov šofer. Pri Trogiru sta naletela na tolpo volkov, ki so stali sredi ceste in hoteli napasti avtomobil. Šofer je povečal brzino avtomobila ter pričel z vso silo trobiti. Volkovi so se tega prestrašili in zbežali v hrib.

d **Občinsko blagajno so oropali** neznan v Jesenicah pri Splitu. Blagajnika, ki je bil zvečer v pisarni so vrgli na tla in ga zvezali, nato pa odprli blagajno. Odnegli so okrog 35.000 Din.

d **Številne tatvine mleka** so se pojavile v zadnjem času v Ljubljani na škodo okoliških mlekaric.

d **Tri finančne stražnike** rodom Črnogorce so umorili ob Skaderskem jezeru tihotapci tobaka.

d **Mož s kozjo brado** je vlomil v trgovske prostore Franca Lorbeka, trgovca v Št. Ilju pod Turjakom. Škode 4000 Din.

d **Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljeve, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu in grlu, obolenju ušes in oči, skrbite za to,** da se želodec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro dé »Franz-Josef« voda trpečemu človeštvu ob mrzličnih nalezljivih boleznih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

d **Tudi najhujšega sovražnika** naših sadnih vrtoz uničimo z zimskim škropljenjem z »Arborinom« tvrdke Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

d **Praktična novost pri liremi za čevlje.** Da se prepreči prehitro posušenje kreme za čevlje, se zapre doza tako čvrsto, da je mogoče odpreti dozo samo z nožem ali s kakšno drugo pomočjo. Pri tem si je že marsikdo poškodoval roke in si jih je umazal s kremo. Svetovno znana znamka »Schmollpasta« prinese v najnovejšem času kremo za čevlje v pločevinastih dozah s patentnim, zelo praktičnim odpiracem. En obrat — in doza je odprta! Ta novost je povsod splošno pohvaljena. Zahtevajte zatorej pri svojem trgovcu samo »Schmollpasta« z odpiracem!

PO DOMOVINI

KRIZE PRI TRZIČU.

Lansko leto je bila še povoljna stavbena sezona; zgradilo se je pet novih stanovanjskih hiš, a kljub temu je še pomanjkanje. Jože Sitar je naredil novo veliko mizarско delavnico, jo letos opremil z najnovejšim kombiniranim strojem, tako da sedaj lahko veliko hitreje izvršuje svojo stroko. Vedno ima v zalogi mrtvaške rakve. Vsled solidnega dela ga vsem priporočamo.

BOROVNICA.

Pred par tedni se je tu pojavil slučaj pasje stekline. Par oseb je dobilo od osumljenih psov malenkostne praske, radi česar morajo hoditi sedaj na preiskovalnico v Ljubljano, pa ni menda prav nič hudega. Bolj tragične so seveda posledice med pasjo družino. Prišel je ukaz, da je treba vse pse spraviti v kraj. Večina psov je postreljenih kar na domačem dvorišču, radi česar je bilo med ljudmi precej ogorčenja. Še več besedi pa vzbuja med ljudstvom dejstvo, da tudi pri taki stvari hočejo imeti nekateri predpravice. Neki reven posestnik na samotni je jokaje prosil, naj mu puste krasnega in zvestega čuvaja, toda zastoj. Streljaj daleč pa je drugi bogat in uglednik posestnik, ki pa je obdržal svoje pse. Tudi lovski psi so izvzeti. Mnenja smo, če je res kaj nevarnosti, naj se ta odstrani temeljito in — enakost za vse! — Občini pa tale — a znanje: na vogalu hranilnične hiše, na krizišču dveh cest, že dolgo zaman čakamo luči. Prosimo in zahtevamo v interesu javnosti, da daste na omenjeno prometno točko novo žarnico. — Na Svečnico 2. februarja priredi Kat. prosv. društvo veseligrro »Gorski spalec«. Vabljeni!

KOLOVRAT.

Pri nas se vrši sedaj gospodinjiski tečaj, ki bo trajal 12 tednov. Udeležuje se ga 16 deklet, ki pod spretnim vodstvom gđc. Sušnikove — sestre našega gosp. župnika — prav lepo napreduje. — Dne 12. febr. ob 3 priredi naše prosvetno društvo dve spevoigrri: »Rožmarin« in »Snubač« ter enodejanki: »Kje je meja.«

STARILOG PRI KOČEVJU.

Pri volitvah občinskega predstojnika in občinskih svetovalcev so bili izvoljeni: za Župana g. Josip Eisenzopf, poštar, za I. svetovalca g. Ivan Samide, za II. svetovalca g. Fr. Samide, posestnik, za III. svetovalca g. Jurij Gramer, posestnik.

PODGORICA.

V noči od 24. na 25. jan. je nastal ogenj pri posestniku g. Ivanu Cedilniku v Podgorici pri Sv. Jakobu ob Savi. Uničeno ima vse gospodarsko poslopje. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno. Res imamo tukaj v Podgorici novo moderno brizgalno. Toda, da motor začne takoj delati in pravilno teči, je treba izvežbanosti od strani gasilcev. Te pa žal nismo v zadostni meri opazili. Zato bo treba v tem oziru nekaj napraviti, sicer nam motorna brizgalna ne bo mnogo koristila. — Očividce.

IZ BLOK.

Imamo dva poučna kmetijska tečaja, enega za fante, drugega za dekleta. Pri obojih je

udeležba precej velika. — Naš. g. župnik si je odšel iskat zdravja v Sinj. Upamo, da kmalu okreva. — Snega imamo tudi na Blokah vedno dovolj. — Pred kratkim je dal neki dopisun iz Blok zapisati v »Jutro«, da bomo kmalu vsi Bločani postali brezverci. Gotovo se je g. dopisnik »Jutra« že odločil za brezverca. Sedaj boče, da bi še drugi Bločani šli za njim. Naj dopisnik »Jutra« še nadalje ostane sam, mi pa ostanemo verni kakor do sedaj.

ST. VID PRI STIČNI.

Ob zaključku desettedenskega gospodinjiskega tečaja so nam udeleženke pokazale v dobro uspelih enodejankah »Čašica kave« in »Kartenslogarica«, da so se naučile tudi lepega nastopa. — Dne 22. t. m. so igrali fantje igro »Spreobrnjenje roparja«. Za predpust se pripravljajo na šaljive prizore, ki bodo pripomogli do smeha in vesele zabave. Orel pa se zadnji čas pripravlja na tekme in na akademijo, ki bo v marcu. Spomladi se bo vršil tudi cerkven koncert pod vodstvom g. Žagarja.

STRUGE.

Počasi pa gotovo tudi pri nas napredujemo. Dobili smo pred štirimi leti pošto, kmalu nato nove zvonove, g. Tone kralj nam je umetniško preslikal župno cerkvico, a zdaj manjkajo še nove orgle. Starim so v vojski odvzeli glavne piščali, a vse drugo, kar je ostalo, ni nič vredno. Marljivi g. župnik si ubija glavo, ako bi še temu zlu odpomogel. Sprožil je misel, da bi kupili večji harmonij. A Stružanci niso za to navdušeni, ker harmonij nikdar ne bo nadomestil orgel. Toda kje dobiti denar? Zelo pameten izhod bi bil sledeči: Zbere naj se komisija (župnik, ključarja, občinski odbor in organist) in naj za vsako hišo posebe določi gotovo vsoto, katero naj bi plačala tekem 5 let. Vzelo bi se posojilo in naročile takoj orgle, tekem 5 ali deset let, kakor se pač določi, pa bi se denar, plačevan po strankah, vračal za posojilo. Zdi se, da je to edino možen izhod za Struge, če hočejo imeti nove orgle. Prav nekako tako so napravili pri Svetem Petru v Ljubljani. — Gostilničarji se hudujejo, ker je občina povišala takso na alkoholne pijače. Občina misli zidati novo šolo in bo rabila denar; zato je vse pametno bčinstvo za to, da tudi vneti čistilci alkohola nekoliko prispevajo za šolo. Sicer pa upamo, da nam bo država priskočila na pomoč pri zidanju nove šole. — Domačin.

TREBNJE.

Povejmo zopet par besedi o »blesteč« dobi samostojnega gospodarstva, kakršno je vladalo pred tremi leti v Trebnjem. Poleg 30.000 K primanjkljaja je moral odbor plačati tudi komisijske stroške, ki so znašali 2006 K. Ta denar je komisija prav pošteno zaslužila, zakaj, imela je obilo dela, preden je naredila red v občinskem poslovanju. — Neurejeni so bili uradni spisi — nepravilno tudi reševanje teh spisov. V vložni zapisnik so se zapisovali le oni spisi, ki so se odpisali, oni ki so se sprejeli, pa nikamor. Posebno čudno pa se nam mora zdeti, da se je z denarjem tako delalo, da ni najti primere. Saj se še otrok zapomni, kam dene denar ali

Vatikan.

s Konkordat z Litvo. Med sv. stolico in republiko Litvo je bil sklenjen konkordat (dogovor), s katerim se urejajo cerkveno-politična vprašanja te države. Cerkev je priznana popolna svoboda v izvrševanju duhovne oblasti in v upravljanju cerkvene svojine. Škofje, duhovniki in verniki lahko svobodno občejujejo s sveto stolico. Država bo podpirala cerkev v pogledu nje odločb. Služabniki Cerkve bodo vživali v miru in za vojne posebno zaščito glede vojaških obveznosti. Zakoni, sklenjeni pred katoliškim duhovnikom, bodo imeli vso veljavo pred državno oblastjo. Tudi jamči država katoliškemu gibanju popolno svobodo.

Italija.

s Naloga črnosrajčnikov v slučaju vojne. Fašisti so zelo ponosni na svojo milico, ki pa je doslej pokazala svojo korajžo le napram neoboroženim ljudem v ricinovim oljem in s požigi. Italijanski listi pišejo, da v slučaju vojne črnosrajčniki ne pojdejo na fronto, ampak se bodo borili v domačih krajih proti napadom zrakoplovov in pa »varnostna služba« jim bo odkazana ali drugače povedano — strahovali bodo prebivalstvo in varovali — Mussolinija.

s Razne novice. Občine morajo imeti lastne kinematografske dvorane. Tako je najnovejša povelje Mussolinijeve vlade v ogromno škodo občin. — Vipavski gozd je razdeljen. Skupna lastnina ostanejo še Ravnik, Vrhovo in Loze. — V Kobjeglavu na Krasu so na Stefanovo zapeli novi zvonovi. Blagoslovil jih je nadškof dr. Sedej. V Komnu je trgovec Sivec na lastno prošnjo spremenil priimek v Sivilotto. — V Vipavi je bila na dan sv. Treh kraljev otroška veselica. 120 slovenskih otrok je nastopilo z italijanskimi govori in petjem. Otroci so bili obdarovani, predstavniki oblasti so ploskali. — V Trnovem pri Hirski Bistrici je Marijina družba priredila o božičnih praznikih igro »Goslarica naše ljube Gospe«. V marcu pa bodo obhajali sv. misijon. — Josip Vitez in Albin Seražin iz Kazelj

v »šparovček« ali mami v roke, tu pa se ni nič vedelo, seveda ker se ni v redu vknjiževalo. Sedaj ni bila vknjižena trošarina na vino, nato zopet niso bili nikjer izkazani dohodki ubožnega zaklada itd. Pa tudi pri sejah, kakšen red! Prav svoje vrste! Delali so pač po svoji pameti, na katero se sklicujejo v »Kmet. listu«. Za primeru samo toliko: Ko jih je pri priliki eden izmed naših odličnih pristašev svaril, da naj pravilno postopajo kot krmarji občine, so ga menil nič tebi nič izključili od treh sej. Seveda so bili za to svoje protipostavno postopanje pošteno obrčani v rev. poročilu. No še bomo zvedeli nekaj lepih stvari o njihovi globokoumnosti.

DRAVE

v zavitkih; glavna zaloga „ADRIA“ F. ŠIBENIK v Ljubljani.

protestirata v časopisu »Piccolo« proti slovenskim listom, ki so poročali, da je bilo društvo »Dneva žare« nasilno razpuščeno. Trdita, da so Kazelci razpustili slovensko društvo prostovoljno in radi. — V Kuežkih Ravnah na Tolminskem je neznan razbojnik te dni vlomil v hišo kmeta Sorlija, da jo oropa. Gospodarja je tolovaj nevarno ranil 23letnega edinega sina Josipa, ki se je postavil v bran, pa zaklal v vrat in pobegnil. — »Smo v Italiji in torej ni razloga, da bi imeli dvojezične napise«, je rekel liberalni slovenski trgovec na obnem zboru zveze fašistovskih trgovcev v Sežani. To žalostno izjavo je potrdil sam fašistovski tajnik Grazioli v »Piccolu« dne 13. januarja 1928.

Francija.

s Pаметen nasvet Italiji. Ugledni francoski časopis »Petit Parisien« piše: »Italija ima ob svojih mejah velike manjšine: 200 tisoč Nemcev na Tirolskem in 400 tisoč Slovencev ob jugoslovanski meji. Gospodstvo na Balkanu se Italiji ne more priznati, ker Balkan pripada balkanskim državam. Italija stori najbolje, če se sporazume z Jugoslavijo, ker bi sicer samo povzročila proti sebi zvezo vseh narodov, ki se čutijo ogrožene po italijanskem nasilnem pridobivanju tujega ozemlja.«

Romunija.

s Čudna pota romunskega zunanjega ministra. Romunski zunanji minister g. Titulescu je bil te dni v Rimu. Povedal je, da je Romunija za Francijo, Anglijo, Malo antanto, neodvisno Albanijo in za — Italijo. Zastopnikom rimskih listov je Titulescu izjavil svoje občudovanje nad Mussolinijem, torej vse tako, kot se spodobi gostu, ki je povabljen na kosilo in večerjo. G. Titulescu je šel seveda še v Francijo in gre tudi na Angleško in v Nemčijo, kjer bo prav gotovo zvedel, kako daleč sme segati Mussolinijeva moč in veljava. — Zadnje vesti poročajo, da g. Titulescu posreduje med nami in Italijo.

Grčija.

s Ali hoče Grčija res deliti usoda fašistovske Italije? Vsi znaki kažejo, da se hoče sedanja grška vlada postaviti v vrste nasprotnikov naše države. Sprejem grškega zunanjega ministra pri g. Mussoliniju pravijo, da je bil zelo prisrčen. V Parizu, kjer gledajo take dogodke z zelo pozornim očesom, so baje že poučeni, da je sklenjena med Italijo in Grčijo tajna pogodba, ki naj zajamči Grčiji južni del Albanije; ta pa naj bi bila odškodovana z gotovimi južnimi pokrajinami — naše države. Za Mussolinija so mirovne pogodbe očitno le »krpa papirja«.

Čehoslovaška.

s Verni oče in nesrečni sin. Na Čehoslovaškem sta se nedavno usmrtila pisatelj R. Tesnohlidka in njegova žena Olga. Pogrebni zavod »Charitas«, ki ni bil obveščen, da pokojni ni pripadal nobeni veri, je preskrbel mrtvaški voz s križem, toda svobodomiselnici so križ, kot poroča češki časopis »Den«, na malo dostojen način od-

stranili. Tesnohlidko in soprogo so prepekljali v Pardubice v krematorij, da trupli vpepelé. Predno se je to izvršilo, je stopil k rakvam za pogrebom idoči oče umrlega: vsako rakev je trikrat prekrižal, nato še sebe, se obema mrtvima globoko poklonil in končno obstal, kakor zamaknjen...

Drobne novice.

Nova hiša se je podrla v Kasslu v Nemčiji. Štirje delavci pokopani pod ruševinami.

Žudi vetrovi so divjali prošli teden po vsem Angleškem.

Egiptovsko kmetijsko ministrstvo dela obsežne priprave, da uniči kobilice s strupenimi plini, ki jih bodo spuščali z aeroplanov.

Afganistanski kralj je poklonil sv. očetu dva velika dragocena svečnika in sliko z lastnoročnim podpisom, papežemu tajniku pa visoko odlikovanje in velik plašč, ki je z odlikovanjem v zvezji.

Mladega soproga nedavno poročene stare sestre bivšega nemškega cesarja Viljema so oddali v — blaznico.

Društvu nemških pisateljev in umetnikov »Concordia« je daroval predsednik čehoslovaške republike Masaryk 168.500 dinarjev.

Znani vojni in umetni letalec Nardini se je 26. jan. na vojaškem letališču v Rimu smrtno ponesrečil.

Katoliško šolo v mestu Mehiki je policija zaprla in odvedla v zapor 20 katoliških učiteljic.

Sovjetske oblasti so začele vnovič preganjati katoliške duhovnike v Belorusiji in Ukrajini.

Bombni atentat je bil izvršen v Chikagu v Ameriki na mestnega ključarja in policijskega šefa. Hiši poškodovani, človeških žrtev ni bilo.

Ob priliki desetletnice zavzema Besarabije po Romuniji pišejo listi, da Rusija ropa Besarabije nikdar ne bo priznala.

Italijanski prestolonaslednik je odpotoval za 2 meseca v Afriko.

Ker so zaporu na Poljskem prenapolnjeni, je odredil poljski ministrski svet hišni zapor do 7 dni za male pregreške.

Dva meseca bo trajala razprava proti 133 komunistom v Bialistoku na Poljskem. Obtoženi so veleizdaje, sede pa v zaporu že od leta 1925.

Gibraltarsko ožino (preliv med Španijo in Afriko) je hotela preplavati te dni Angležinja Gleitzes. Poizkušala je že tretjič, a ni uspela radi močnih morskih tokov.

Najstarejši duhovnik v Italiji je umrl. Piše se Oreste Perogalli. Preživel je 6 papežev in 5 kraljev ter dočakal vse vojne od 1848 do 1918.

Ženske — advokati. V Ameriki je med 122.510 advokati 1738 žensk.

50 milijonov mark (okrog 678 milijonov Din) izkazuje primanjkljaja glavno mesto Nemčije, Berlin.

107 let je doživela vdova po poljedelcu g. Prigge v Emsbenu v Nemčiji. Umrla je te dni in je bila najstarejša ženska v državi.

Največji ognjenik na svetu Krakatau med otokoma Sumatra in Javo v Indijskem oceanu je pričel zopet bruhati. Gorečo lavo meče 100 metrov in še bolj visoko.

Kuga se zelo širi v Haiderabadu v Indiji. Na dan umre okoli sto oseb. 150.000 prebivalcev je iz mesta zbežalo.

Najmodernije ljudsko kopališče bodo otvorili 3. februarja 1928 v Berlinu. Stalo je 2 in četrt milijona mark. (Okrog 30 milijonov Din.)

Mehikanski predsednik Calles si je podaljšal s spremembo ustave vladanje na 6 let. Ali se volitev boji?

Prvič je preletelo Montblank te dni francosko letalo »Goliath« s 13 potniki.

Na deset let je bil obsojen od boljševikov poljski škof Skalski v Moskvi.

Afganistanska kraljica, ki potuje ta čas po Evropi, je hčerka časnikarja.

Sovjet v Kijevu je sklenil, da se morajo vsi križi zamenjati z boljševičskimi zvezdami.

Puške bodo zamenjali s posebnimi strojnimi in sicer v angleški armadi.

Pravo moško brado je prinesel nedavno na svet neki deček v okolici ameriškega mesta Rio de Janeiro.

Za delavce.

Volitev obratnih (delavskih) zaupnikov. V smislu zakona o zaščiti delavcev ima delavstvo pravico si v vseh podjetjih izvoliti svoje zakonite zastopnike-zaupnike. To se pa v večini podjetij ni zgodilo, ker ni bilo še pravilnika o volitvah teh zaupnikov, ki ga zakon predvideva. Sedaj je minister za socialno politiko dr. Gosar izdal pravilnik o volitvah in pravilnik o poslovanju delavskih zaupnikov, tako, da se bodo vsako leto meseca januarja vršile po obratih volitve delavskih zaupnikov. Letos se bodo te volitve izjemoma v smislu naredbe ministra za socialno politiko vršile do konca meseca marca. »Inšpekcija dela, »Delavska zbornica« in strokovne organizacije so k tem volitvam že pristopile. Organizacije Jugoslovanske strokovne zveze so že prejele brošuro s pravilnikom in navodila; prihodnje dni pa prejmejo še konkretna navodila, kako volitve izvesti in obrazce raznih vlog in objav, ki so s tem v zvezi. Vse organizacije naj se po tem ravnaajo. — Je pa še mnogo obratov, kjer je zaposleno naše delavstvo, ki pa ni organizirano in si mora izvoliti svoje zaupnike, ne pa dovoliti, da pridejo na tako važna mesta nasprotniki. Pozivamo te delavce, da se takoj obrnejo z dopisom na Jug. strok. zvezo v Ljubljani, Stari trg 2-I. na navodila. Naloga zakonitih zaupnikov je silno važna in jih kot takih podjetja ne smejo preganjati in odpuščati. Zato na delo za naše zaupnike!

Za brezposelne. V smislu uredbe, ki jo je izdal minister dr. Gosar, imajo brezposelni, ki so bili v enem letu štiri mesece, ali v dveh letih osem mesecev zaposleni, pravico za dobo šestih tednov do brezposelne podpore pri »Borzi dela«. Borze so prakticirale tako, da so dajale podporo za šest dni v tednu. Ker je bilo tako tolmačenje uredbe nepravilno, je na posredovanje »Jugoslovanske strokovne zveze« dal minister dr. Gosar »Borzam

dela» navodilo, da se naj izplačuje podpora za sedem dni v tednu, t. j. za 42 dni v enem koledarskem letu in ne samo 36 dni. Da se izognejo brezposelni nepotrebni neprilikam, naj se prijavljajo Jugoslov. strokovni zvezi, Ljubljana.

Naša železniška organizacija.

Krščansko-socialno misleči železničarji so ob prevratu v lastni državi ustanovili lastno strokovno železničarsko organizacijo pod imenom »Prometna zveza«.

Razne organizacijske krize so organizacijo izkristalizirale tako, da je danes že evropsko znana. Organizacija dela tiho, toda vztrajno, brez šopirjenja s pavovim perjem in marsikateri uspeh, ki ga je dosegla Prometna zveza potom Jugoslovanskega kluba v Belgradu, je bil po časopisnih vesteh uspeh drugih organizacij. Po svojem programu, ki je skoz krščansko-socialni, je stopila v stik z vsemi važnejšimi evropskimi sorodnimi organizacijami. Je včlanjena pri Mednarodni zvezi krščanskih železničarjev v Utrechtu na Nizozemskem (Holland) in njen uspeh je, da je tudi dunajska krščansko-socialna organizacija železničarjev pristopila k tej Zvezi. Nadalje je v stalni zvezi s čehoslovaškimi kršč. soc. železniškimi organizacijami potom svojega pooblaščenega zastopnika v Pragi gosp. J. Sedivy-ja, ki neumorno deluje po naročilih Prometne zveze za popolno prijateljsko zbliznanje med oboema slovanskima žel. organizacijama. Naše zveze s čehoslovaško organizacijo krščanskih železničarjev so se še ojačile s tem, da je čehoslovaška bratska organizacija sprejela predlog Prometne zveze, da se bo tudi ona včlanila pri Mednarodni zvezi krščanskih železničarjev.

Tako raste ugled Prometne zveze in z medsebojno solidarnostjo upa doseči to, kar osamljeni ni mogoče. Pri tem je pa ozariti to dejstvo, ki je za naše jugoslovanske organizacije dovolj poniževalno, da se da z izvenjugoslovanskimi žel. organizacijami mnogo boljše in odkritosrčneje delati. Kot dokaz lahko navedemo, pri nas Gospodarsko poslovalnico. Minister za promet je bil že pripravljen, da odda to prevažno ustanovo železničarjev železničarjem, oziroma njihovim ustanovljenim zadrugi. Da se pa to ni zgodilo, se imamo zahvaliti le nesrečnemu hujskanju med posameznimi skupinami; to je pa ministra razdražilo, ter je celo zadevo izročil sodišču. Kako bo sodišče to razsodilo, še ne moremo reči, a ni izključeno, da bo to premoženje za železničarje — splavalo po vodi. To je torej tisti sad nasprotstva med žel. organizacijami v Jugoslaviji, ki še druge, ki imajo resen namen delovati za korist celokupnega položaja železničarjev, ovirajo. Treba je torej, ako hočemo, da se bodo taki žalostni dogodki preprečili, da se da možnost dela tistim organizacijam, ki imajo resen namen in voljo delovati brez kakih osebnih interesov. Vabimo torej vse krščansko-socialne železničarje, da se včlanijo pri Prometni zvezi, katere glavni sedež je v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6.

—ko.

Enonadstropna vila — glavni dobitek Stadlonske loterije!

Moderna Turčija.

Kaj poroča vlada Kemal paše v svetovne liste?

V Turčiji vlada Kemal paša tako kot Mussolini v Turčiji. Vse, kar je starega, je odpravil, če ne gre zlepa, gre zgrda. In da si Turčija dobi ugled na zunaj, skrbi turška vlada za to, da inozemski časopisi pišejo o njej. Seveda samo to, kar je dobrega. Slabo se pa pač zamolči. Takole smo brali pred kratkim:

Še pred malo leti je smatral izobraženi svet Turčijo za zaostalo, neurejeno divjaško državo ne le po pisanju raznih knjig, temveč tudi na temelju pripovedovanja potovalcev, ki jim je bila dana prilika, da so dalje časa bivali v Turčiji in opazovali tamčno življenje. Taka je tudi bila. Toda v zadnjih letih se je izvršil preobrat, ki pomenja popolno preureditev turške države. Na čelu velikega gibanja za moderno Turčijo stoji nekdanji častnik sultanove armade, Mustafa Kemal paša. Ko je bila pred devetimi leti Turčija na robu propada, je prevzel Kemal paša vodstvo muslimanske armade, vdahnil ji novega duha hrabrosti in svobode, zavojeval z njo v kratkem času Turčiji po Grkih ugrabljene najrodovitnejše in najbogatejše primorske kraje Male Azije in zopet zasadel turško zastavo nad utrdami Dardanelskega preliva. Evropa, ki je smatrala Turčijo že za živega mrliča, je strmela.

Toda Kemal paša se ni ustavil na pol pota: odstranil je sultana, proglasil Turčijo za republiko in pri volitvah je bil sam izvoljen za prvega predsednika ljudovlade. In nato je sledila naredba naredbi, zakon zakonu, ki so imeli namen dvigniti Turčijo vsestransko in jo vzporediti kulturnim evropskim državam. Z odločno potezo je odpravil Kemal paša stoinstoletni državni privilegij (prednost) mohamedanske vere in proglasil enakopravnost vseh veroizpovedi, prepovedal moškimi dotlej strogo zaukazano nošenje fesa (turške rdeče kapice) in odstranil z zakonom zakrivala ženskih obrazov. Ni bilo lahko odpraviti starodavnih, mohamedansko tako častljivih in svetih navad in običajev, in mnogi so nasprotovali, a Kemal paša ni odnehal. Zlepa ah zgrda je šlo, kajti kdor ni ubogal, je plačal nepokornost s smrtjo.

Ko je »ghasi« (zmagovalec) — tako nazivajo Turki Kemala — poročal na velikem zborovanju republikanske ljudske stranke v Angori o svojem in svojih prijateljev devetletnem delovanju (govoril je zaporedoma celih sedem dni), je zrla nanj z globoko hvaležnostjo vsa Turčija. Na koncu zborovanja je izročil Kemal paša vse svoje veliko premoženje — republikanski ljudski stranki, češ, da ga veseli le sreča naroda in da osebno ničesar ne potrebuje...

Kako opisuje sedanjo Turčijo očividec.

Turčija pa seveda ni obdana s kitajskim zidom, da bi se je človek ne mogel od blizu ogledati. V hrvatski Narodni pro-

sveti popisuje nekdo, ki je bil sam v Turčiji, svoje doživljanje približno takole:

Vse propada.

Od turške meje, kjer so mi carinaki uradniki prav po živinsko razmetali kovčke in niso znali drugega jezika kot turškega, pa tja do Carigrada, sem videl skozi okno samo puščavo. Stare hiše propadajo, le redko zazreš kako novo poslopje. Na postaji v Carigradu so zgrabili brez mojega dovoljenja nosači kovčke iz vagona in jih prenesli na peron. Za teh 15 metrov daljave je zahteval eden »samo« 150 Din, drugi nekaj manj. Čital sem bil spotoma, kako je treba ravnati s temi ljudmi, zato sem dal vsakemu malenkost in jih spustil.

V Carigradu.

Že na viaku sem moral povedati, kje bom prenočil, ker me bi bila drugače spremljala v prenočišče policija. Dobil sem sobo v hotelu nekega Kobouta. Naša najboljša prenočišča so zlate palače v primeri s tem hotelom. Vrtar se mi je takoj ponudil, da mi za 500 Din uredi potni list. Nisem hotel. Odšel sem na policijo in glej čudo, edin tuj jezik, ki ga na policiji mnogi uradniki dovršeno znajo, je — srbohrvaščina, kar sem opazil tudi pozneje v noiranosti države. Plačal sem za pregled potnega lista precejšnjo vsoto in uradnik je izjavil, da je vse v redu. Bil sem več dni v Carigradu: vse propada, nič novega ne nastaja. V tako zvanem sirotinskem delu mesta, kjer so posebne lesene turške kočice, je nastal neredko ponoči požar. Pozneje sem zvedel, da Kemal paša smatra taka poslopja za nedostojna moderne države in da na njegovo povelje sama policija in ognjegašci — zažigajo. Posebno žalosten je pogled z Zlatega roga na nekdanje sultanove palače, ki so bile najlepše in najdragocenejše v vsej Evropi. Kar je bilo zlata, srebra, starih in knjižnic, je Kemal paša polagama prodal. Stalni veter s Črnega morja pa brije skozi sobe, propadajo dragocene rezbarije in slike. Razne manjše predmete sultanove palače lahko kupiš v prodajalnah. Sovjeti so vsaj obvarovali carske palače in zbirke; palače so pretvorili v muzeje ali jih kako drugače uporabili. Krasna poslopja turškega sultana, ki bi bila na Bosporu in Zlatem rogu lahko najizvrstnejša zdravilišča, pa — propadajo. Predno sem zapustil Carigrad, sem se odglasil pri policiji. Toda na moje začudenje je prav isti uradnik, ki mi je pri dohodu izjavil, da je potni list v redu, zahteval, da plačam še 600 Din, ako hočem potovati dalje. Kaj sem hotel? Plačal sem, dobil neki listek in odpotoval dalje v Smirno.

V Smirni.

Ko sem došel v to mesto, so zopet trdili, da moj potni list ni v redu. Pa se nisem vdal in — zmagal. V Smirni sem zvedel marsikaj zanimivega. Turčija tiska nove bankovce, a stare pusti v prometu. Nekega dne se na bankovcih (to so krpice,

Deset šivalnih strojev po 10 dinarjev v Stadionski loteriji!

ki imajo komaj en kvadratni centimeter in so nalepljene na kakršenkoli papir) izbriše ves tisk in denar je naenkrat ničvreden, pa če bi tudi prdstavljal 1000 turških lir (ena turška lira je okrog 247 Din). — Ali pa: lepega dne ti kratko malo razglasijo, da je s tem dnem ves papirnati denar v vrednosti do 17 naših Din izgubil veljavo. — Kdor ima prodajalno ali delavnico, plača davek od — kvadratmetra. Na vsakem, tuči najmanjšem hlebu kruha je nalepljen davčni listek. Za čašo čaja ali kave plačaš 50 odstotkov davka, za vsako sobo 10 odstotkov, za vsako pismo ali časopis poldrug Din, drugače je izključeno, da prejmeš pošiljko. Če si bival dva ali tri mesece v Turčiji in zahtevaš končno vizum na potni list, ti še odtegnejo davek za vojsko, pa tudi davek od morebitnega zaslužka po pogodbi. Kaj pa pomeni v Turčiji pogodba, pove sledeče: Moj prijatelj je napravil z gledališkim ravnateljem pogodbo za 200 lir (6600 Din) mesečnega zaslužka. Na koncu meseca pa so mu dali le 50 lir. Tožil je službodajaleca, upravo edinega gledališča v Turčiji. Iskal je advokata, toda odvetnik je zahteval, da mu plača vnaprej vse advokatske in sodniške stroške. Rekel je, da mu bo denar vrnil, če bo dobil pravdo. Moj prijatelj ni šel na limanice. Konzulat mu je nasvetoval drugega advokata, ki ni zahteval denarja takoj. Toda tudi ta advokat je založil, predno je prišlo do razprave samo

za razne takse več kot 700 Din. In sodniška razprava? Moj prijatelj je ni dočakal. Bilo bi brezuspešno. Postopek je namreč sledeči: Ako obtoženi trdi, da ni dolžan, je pravda navadno izgubljena, ako pa prizna, ga sodišče vpraša, če meni dolg poravnati. V slučaju, da obtoženec pritrdi, odplačuje tožitelju lahko samo po 1 Din mesečno in stvar je rešena, ker je dolžnik že s tem pokazal dobro voljo za plačilo dolžne vsote.

Taka je turška sodnija. — Za najbližji, tudi samo polurni izlet v okolico Smirne pa že moraš imeti vizum, ki stane vsakokrat 150 Din.

V Angori.

Železnico so gradili. A kako? Turška vlada je pozvala neko nemško tvrdko, da zgradi železniško progo. Prvi mesec je vlada plačala nekaj, a potem štiri mesece ničesar. Tvrdka je prenehala z delom, stroje, stavbe in razni material pa kratkomalo pustila v Turčiji, ker bi morala sicer pri izvozu svojih strojev plačati tako visoko carino, da bi si s tem denarjem lahko nabavila vse novo. Zato kupiš časih v Turčiji razno blago po zelo nizki ceni. Umljivo. Trgovec izven Turčije pošlje blago in kupec ga noče plačati. Ako bi hotel trgovec blago nazaj, ga oderejo s trikratno izvozno carino blagovne vrednosti. Najmanj torej trgovec v takem slučaju izgubi, ako pusti blago — usodi. V

Angori plačaš za prenočišče najmanj 200 Din. Tudi vse druge cene so — tej primerne.

Vsako turško mesto žre torej tvoj denar, kadar prideš in kadar odideš. Napredka ne vidiš nobenega. Povsod je propadanje, razuzdanost, krivica, tatvina, prevara, a med njimi kraljuje turški bog — Kemal paša.

Kaj nam podari Mohorjeva družba letos.

Kdor pa zmore, naj si pa naroči še kako knjigo za doplačilo. Za kmečke gošpodarje je najvažnejše:

Živinoreja.

Ta knjiga bo v veliki obliki obsegala skoro 400 strani. Spisana je od strokovnjaka, ki ga skoro vsi tudi osebno poznate, od živinozdravnika F. Črneti. Knjiga se bavi najprej s splošno živinorejo: o krmi, krmilih, hlevih itd. Tudi o glavnih boleznih. Nato pa govori podrobno o posameznih panogah: o govedoreji, konjereji, ovčereji, prešičereji in kozjereji. Opisane so vse za nas važne pasme, ki bodo naslikane v prelepih barvastih slikah. Vseh slik pa bo nad 100. Noben gospodar bi ne smel biti brez te knjige. Ostati mora pri hiši kot dober prijatelj in svetovalec. Vezana knjiga stane res 90 Din. (Naročajte vsi vezano, ki je le 10 Din dražja od broširane!) Toda pomislite na obsežnost knjige, na draginjo slik, ki pridejo iz inozemstva. In ali ni bolje, da daš 90 Din za knjigo kakor pa da po ne-

35

Razno.

Najodličnejši poznavalec gob in sliv — katoliški duhovnik. Don Bresadola je preprost italijanski duhovnik, ki živi sila skromno v Trenti, na polju naravoslovja je pa velikani; predvsem je pa strasten raziskovalec gob in sliv. Njegova zanimiva odkritja so mu zagotovila mednarodno sloves. Vsako leto ga obišče več inozemskih učenjakov, da se z njim razgovarjajo in da si ogledajo njegove zbirke. Italijanske oblasti se do zadnjega zanj niso dosti brigale. Zdaj mu je pa vlada nakazala 100.000 lir, da bo mogel založiti veliko tiskano delo, ki bo obsegalo 20 zvezkov. Dostaj so izšli štirje zvezki. Sami mož ima že osem križev na hrbtu; bo komaj zmagoval, če rokopis še ni dovršen.

Nekaj o Zidih. Na vsem svetu jih je okrog 18 milijonov, od teh jih prebiva v Evropi gotovo 12 milijonov. Na poljskem je Zidov 3 milijone 400 tisoč, v Rusiji 2 milijona 600 tisoč, v Romuniji 800 tisoč, na Madjarskem 500 tisoč, na Angleškem 400.000, na Češkenu

Slavko Savinšek:

V goščkih plazovih

Poveč z gorenjskih planin

Vidi, da je rana velika, toda kri je malce prenehala teči. Potiplje žilo in poslušaj srce. Žila še lepo bije, srce utriplje precej burno in tudi sapa je težka; ko bi vsaj do vode prišel! Ta pa je šele onstran Kočne in treba je dalje, da čimprej pride do nje.

Vnovič dvigne Tilen ranjenca in oprezno stopa dalje. Zdaj je na najbolj nevarnem kraju. Steza gre tesno ob robu plazu, ki pada naravnost v Zajčji graben globoko, da se komaj vidi v dno. Na levi strani pa se dvigajo strme skale, gole in spolzke, da ni možno ni sam stopiti po nji, kaj šele težko otovorjen. Matevž, ki leži Tilnu v naročju, je predolg in ves čas grozi nevarnost, da zadene Tilen z njim ob skalo, zgubi ravnotežje in omahne v globočino. Zato more dalje le stranski, prestopica se z ene noge na drugo, počasi, s hrbtom naslanjajoč se na pečine, z grozečim plazom in prepadom pred seboj.

Tako se plaz Tilnu kakih deset minut. Roke mu omahujejo in vsak čas mu zna zdrseti težko telo iz rok v globočino. O, da bi bilo že konec strašne poti! Znojne kaplje stoje Tilnu na čelu in po životu ga kljub bolečini obliva kurji polt, da vse trepeti. Ko bi vsaj za trenutek lahko položil ranjenca na tla in si odpočil trudni roki! Toda kam, ko pa je komaj za stopalo prostora.

Tilen malce postojl, ker mu od napetosti, utrujenosti in groze primanjkuje sapa. Ozre se na desno, bo li že strašne poti konec. Ne vidi daleč, ker zavije zdaj steza okrog pečine. O, še tole naj vzdrži, še teh

petdeset korakov! Onkraj pečine leži ravan pod skalami in rešena sta. Smrtno bled stopa Tilen dalje, žile na vratu so mu nabrekli. Roki že uhajata in hočeta spustiti breme. V ramenih boli, kakor bi mu trgali lakti iz njih! Še petnajst korakov... Še deset... Še pet... zdaj... in Tilen omahne s težkim bremenom vred vznak, ker mu skale za hrbtom zmanjka, ki se naslanja nanjo. Rešena sta!

Tilen se skoro onesvesti, tako ga je utrudila strašna pot in zgrozila nevarnost, da mu na smrt ranjeni tovariš zdrzne iz naročja v globel in on sam z njim. Toda brž je zopet na nogah. Urno si ogleda Matevža, ki je pri padcu jeknil od bolečine. Ranjeni za trenutek odpre oči, a takoj se zopet zapro trudne veke. Tilen sluti, da muči Matevža strašna žeja; vode pa še nikjer! Zato je treba brž dalje, čeprav popokajo sklepi v rokah.

Spet natovori tovariša in hiti z njim dalje. Pot postaja zložnejša, pričinja padati in zavije v porastlo. Šele sedaj prične Tilen malo oprezovati okrog sebe, mu li ne sledi kdo. Morda so financarji nehote zašli v ta kraj in treba je biti oprezen, da jih ne opozori nase, če bi se potikali kje v bližini. Pa vendar ne čuti nikogar in svest si je, da je varen pred zasledovalci. Le da bi bil že kmalu pri vodi.

Kmalu zasliši v tišini tiho curljati droben studenček in brž zavije k njemu. Čisto malo je odprta goščava ob njem, prav majcena planica leži ob studenčku in vsa je z mehkim mahom porastla. Tu sem položi Tilen tovariša, mu odveže rano, izpre cunjno v studencu in položi mrzli obkladek na ranjeno mesto. Takoj si sname klobuk, ga tudi opere v curku vode in do roba napolni. Poklekne k ranjencu, mu privzdigne glavo in da piti. Ranjenec v malih požirkih srka vodo in kri mu prične lezti v lice. Dobro mu je

Dvajset koles po 10 dinarjev v Stadionski loteriji!

potrebni bolezniki ali napačni rejci živine izgubiš nepodučen naenkrat kar tisočake! To knjigo bodo rabili tudi v ponavljajnih šolah in pri kmetijskih tečajih, ker bo sedaj edina te vrste.

Če hočeš v duhu potovati po Mojzesovih stopinjah iz Egipta v obljubljeni deželi in še v babilonsko sužnost, potem naroči knjigo:

Potovanje v Orient.

Napisal jo je dr. Jehart, ki je parkrat prepotoval Egipt, sv. deželo in sosednje pokrajine.

Novejša zgodovina in stare izkopanine glasno potrjujejo vse, kar piše sv. pismo. Kajkrat so lažnivci učenjakarji že smešili sveto pismo, češ, da ni tako res, kakor je tam pisano. Mrtvi kamni, stari, izkopani napisi pa očitno kličejo o resničnosti svetopisemskih zgodb. Kupi, beri in si utrdi vero, ki jo svet tako rad smeši in napada. Knjiga, okrašena s pre mnogimi slikami, stane 30 Din.

Ko nam je pa delo toliko trudapolno, ne bo odveč nekaj

Tihoga veselja,

ki ga nudi v lepih, preprostih pesmih zbirka poezij Leopolda Turšiča. Za mladino in knjižnice posebno priporočljiva knjiga. Vezana stane 25 Din.

Ponavljamo: Kaj naj vsakega pritegne članstvo Mohorjeve družbe?

1. Zavest slovenske skupnosti.
2. Zelja po izobrazbi.

3. Duševna in gmotna korist, ki jo daje le dobra knjiga.

4. Ponos, da ste člani, brat-sestra v tisočih in tisočih zboru slovenstva, ki se mu čudijo vsi veliki narodi.

5. Gospodarski račun: zakaj brez knjige ne smeš in ne moreš biti.

Za tako nizko ceno in toliko tehtnih knjig pa ti nudi samo Mohorjeva družba.

Brez Boga napreduje v šolah - nenravnost.

Kakšna je vzgoja v šoli brez vere, dokazujejo najbolj izjave boljševiških voditeljev in njih časopisja. Gospo Kollontaj, ki je bila še nedavno sovjetski poslanik v Mehiki, a jo je celo ta vlada vsled nje-nega nenravnega vedenja odstranila, je izjavila: »Pravice staršev do vzgoje otrok so brez temelja; vsi pripadajo človeški družbi in samo ta družba ima pravico do vzgoje mladine. Nenravnost po naših šolah zadovoljivo napreduje. Mnoge šolarice s 15 leti že postanejo matere. Mi se tega veselimo, ker bomo na ta način dobili mnogo komunističnega naraščaja.« — Komisar za nauk Lunačarski je napisal: »Primorani smo zatvoriti 20 odstotkov naših šol. Nihče ne veruje več, da se more v njih resnično kaj naučiti, tako so slabe. Naši učitelji in učiteljice vlačugarijo, ali pa izvršujejo samomore.« — Lilina, žena

Ljenina, piše v moskovski »Pravdi«: »Uradno je dognano, da imamo sedem milijonov zapuščenih otrok, a v naša zavetišča smo jih mogli pomestiti komaj 80.000, drugi milijoni tavajo širom Rusije.«

— Okrožnica sovjetskega komisarja za pravosodje navaja: »Povedati moram, da so silno narastla hudodelska dejanja med mladoletnimi, prostitucija se širi že med dvanajstletnimi, istotako tajne bolezni itd. — Navedene izjave nam jasno kažejo, kakšen je rdečkarski raj na zemlji ne v besedi, ampak v dejanju. Grozna je vzgoja mladine brez vere in brez Boga. Ali se res najde slovenski oče — proletarec in mati — proletarka, ki bi svojim ljubljanim otrokom želela »vzgojo po boljševiškem receptu?«

Časi so se izpremenili.

Včasih je že šlo, danes pa mnogi bralci »Domoljuba« čutijo, da potrebujejo najnovejša poročila iz sveta in domovine. Za mnoge pomeni večkrat veliko zgubo, ker niso bili sproti poučeni o najnovejših dogodkih, pa naj bo to glede političnih ali pa gospodarskih novosti. Uspešno gospodarjenje na kmetiji ali uspešno vodstvo obrti in trgovine zahteva, da sem naročen na dober dnevni časopis. Najbolj primeren je brez dvoma dnevnik »Slovenec«, ki ne prinaša samo najnovejših vesti iz celega sveta, ampak nas seznanja najzanesljivejše tudi z razvojem političnih dogodkov v naši domovini. Gospodarska poročila, ki so tako po-

storil hladni požirek. Zdaj prične močiti Tilen ranjenca še po čelu, po vratu, obnovi mu obkladek na rani. Utrga ob izvirku nekaj listov, ki so mu znani, da so dobri proti krvavitvi, jih položi na rano, odtrga od svoje srajce še precejšnjo zaplato in vnovič preveže Matevža. Ko se zopet skloni k njemu ter mu da piti, ranjeni globoko vzdihne in odpre oči. Daniti se je že pričelo in mladi dan pogleda v Matevževe oči.

»Hvala Bogu, Matevž, še boš živel!« se radostno izvije iz Tilnovih prsi. »Samo tiho bodi, da se ti kri ne udere! Te hudo boli?«

Matevž nalahno odkima z glavo. Roka, ki jo je malo privzdignil, kakor bi hotel objeti Tilnovo desnico, mu omahne nazaj ob telo in vnovič se onesvesti. Tilna pričinja skrbeti. Kaj, če mu spotoma umre? Ne, ne, Matevž ne sme umreti! Zdaj ne, ko je Cilko dobil. In Tilnu stopijo živo v spomin besede, ki mu jih je Matevž davi govoril o Cilki in v duhu gleda ogenj, ki mu je gorel v pripovedovanju v očeh. Zdaj je žal Tilnu za vsako pikro besedo, ki je z njo prekinil Matevžovo pripovedovanje.

Ne, ne, Matevž ne sme umreti! Samo, da ga pri-nese do materine kočice, pa bo že kako! Mati se raz-umejo na rane. Mnogokrat so mu že, Tilnu, sezdravili, če se je odril ali pobil. Znani so po vseh javorniških rovtih. Zato kar brž k njim. Zadene Matevža in ga nese dalje. Pot nekaj časa malce leze vkreber, potem pa, ko je pod Ciganjo planino, prične padati. In pada vedno bolj, tako, da mora Tilen pogosto počivati, da more vzdržati. Čuti že tudi, da se mu koleni preveč udajata, da pričinja klecati. Roke ima razbolene do nezmožnosti in komaj, komaj čaka, da dospe do kočice.

Precej se je že zdani, ko zagleda Tilen v drevju skrito kočico. Z novimi močmi stopi dalje. Ko pride do kočice, niti ne odloži ranjenca, ampak sune z nogo v vrata, ki pod težkim udarcem zacvilijo in odskočijo.

S pograda ob ognjišču plane velika močna ženska, ki je pa v temi, ki vlada v koči, ni mogoče razločiti natančneje.

»Kdo je?« plane krepak ženski glas, podoben bolj moškemu ko ženskemu.

»Jaz, mati!«

»Se tako pride domov?«

»Raje pomagajte. Ranjenca imam!«

»Si se pa že zopet pobijal s financarji, seme ne-godno!«

»Mati, boste potlej! Zdaj dajte prostor na po-gradu, da tegale odložim. Roki imam čisto mrve!«

Mati plane z ležišča k Tilnu. Pa takoj nazaj k pograda, popravi in zrahlja plevnico, pogrne čeznjo hodno rjuho in pomaga odložiti Tilnu vanjo ranjenega Matevža.

»Mati, pomagajte mu!«

»Čaj, da vidim, če je še živ!«

»Živ! Pa malo!«

»Ne gobezdaj, svečo užgi!«

Tilen stopi k polici, ki ve, da hranijo na njej mati svečo in vžigalice, prižge luč in stopi k pograda.

Mati pozorno motre ranjenca, ki leži še vedno nezavesten.

»Ta je z Bogom!« kratko vrne v Tilna.

»Mati, ne sme biti!«

»Pa je! — Čaj, naj rano pogledam!«

Odveže mu obvezo in se skloni k rani.

»Kaj si pa počel z njim? Prisadilo se mu bo!« Mati čuti, kako Tilnu sveča v roki trepeti, da opleta plamen semtertja.

»Ali je šla krogla skozi?« vpraša Tilna.

»Ne vem!«

»Pomagaj mi vzdigniti ga!«

Dvigneta Matevža, ki glasno zastoka. Mati seže z roko pod pleča ranjenemu in otipava.

350.000, v Avstriji 300 ti-soč, v baltičkih državah 300.000, na Francoskem 180.000, v Belgiji in Ita-liji po 60.000, v Jugosla-viji 80.000, v Bolgariji 50.000, v Švici 20.000, v Grčiji 10.000 — V Ame-riki je 4 milijone, v Ju-žo-afriki 570 tisoč, v Aziji pa okrog 600 tisoč — kakor se vi-di, število Židcev na zemlji ni veliko, vendar vla-dajo zlasti s svojim de-narjem in časopisjem — ves svet.

Nov načrt tunela pod Gibraltarom. Neki inžen-er je podal španski vladi nov načrt tunela, ki naj veže po najkrajši morski poti Gibraltar (Spanijo) z Afriko. Tunel bi bil zelo globoko pod morjem, saj je tam 900 m globoko in bi bil dolg 48 km. Poto-ovanje z električno želez-nico bi trajalo le pol ure, dočim potrebuje sedaj la-dja tri ure. Tunel bi bil izgotovljen v 6 letih.

Veliko mesto je Nju-jork v Ameriki, ker so mu v zadnjem času pri-družili še dve predmestji, šteje sedaj devet in pol milijona prebivalcev. — London ima samo 7 in pol milijona meščanov.

Tolsče. Po izvoru deli-mo tolsče v živalske in rastlinske; nekatere so tr-de, druge mehke, nekatere pa tekoče. Izmed žival-

Žrebanje Stadlonske loterije 25. marca!

trebna za pametno vodstvo lastnega gospodarstva, so v »Slovenec« vsak dan. S prostovoljnimi delovanjem in snovanjem nas seznanja poseben oddelek v našem dnevniku pod naslovom »Za duha in srce«, zanimive so vesti »Iz sveta življenja in vrvenja«. Vsaka nedeljska številka ima prilogo 8 strani slik v krasnem tisku.

In pri vsem tem je »Slovenec« najcenejši slovenski dnevnik. Stane na mesec samo 20 dinarjev. Vsaj za poskušnjo ga naroči za mesec dni. Če ti ga pa uprava pošlje na ogled, nikar ga ne vrni, ampak čitaj, pa se Ti bo tako prikupil, da ga boš kar vesel. Če ga pa naročiš najmanj za dva meseca in do 15. februarja plačaš, pa nastaviš sliko, ki je bila objavljena v zadnji številki »Domoljuba« (če slike nimaš več, sporoči, da ti pošljemo kosce za sestavljanje), pa poskusi srečo: morda boš letos zastoj v Berlinu ali Parizu, ali pa se boš zastoj vozil v Lurd z našimi romarji; ali pa vsaj lep list »Mladiko« ali »Dom in svet« boš celo leto dobival brezplačno.

Stara knjiga.

Mlada žena jo je našla med cunjami, kostmi in papirji, med steklenicami in zajčjimi kožami. Mož je spraznil vrečo v ročni voziček, ob katerem je čakala v zimskem mrazu in vlagi. In tedaj ji je padla pred noge raztrgana, črna knjiga, z odprtimi listi. Kot bi jo gnala neka skrivna sila, se je sklonila in v tem, ko jo je prijel s svojimi otrpljenimi prsti, so brale njene oči s tako radovednostjo »moja

duša je mirna v Bogu, ki mi pomaga...«
»Kaj si pa pobrala?« jo je vprašal Karel predno je šel z njo in z vozom dalje po cesti.

Marija ni vedela, kaj naj odgovori. Skoraj bala se je svojega moža. Molče si je odvezala modri predpasnik ter zavila vanj raztrgano knjigo. Odkar se je poročila, je popolnoma pozabila, da je še kaj takega na svetu... Sveto pismo, Bog in njegova pomoč...

Mož ni več vprašal. Še po par cestah je pokupil cunje, kašljal, se tresel od mraza in ni pogledal svetlolase, shušane žene. Samo enkrat, preden je oddal na kolodvoru svojo starino, kot sta se oba trudila, da bi spravila voziček preko blata in snega, je vrgel eno izmed steklenic na tla in rekel: »Jutri se začne zopet šola, kaj ne? Potem se bom zopet sam trudil...«

Prikimala je, a ni se veselila tega, da bo ostala doma pri obeh malih otrocih, ker jih najstarejša, ki je stara že sedem let, ne bo več pazila. Eda... velika življenjska beda, je v njej in izven nje ubila vse veselje.

Ko sta šla proti domu, je Karel sam peljal voziček. Dvignil je glavo in videl ženine roke, zavite v moder predpasnik in videl je še nekaj drugega.

»Kaj pa vlečeš s seboj domov? Staro knjigo? Cel kilogram papirja? Ali imaš toliko denarja preveč?«

Žena je držala v rokah svojo najdbo,

kot bi se grela ob njej. »Sveto pismo je,« je rekla glasno in trdo. »V njem je zelo mnogo, Karel, kar smo že davno pozabili. V njem je zapisano, da Bog pomaga...«

Zasmejal se je. »Kdor verjame! Na to boš lahko dolgo čakala. Človek nima niti psa, ki bi mu vlekkel voz. In če bi ga tudi imel, pa nima hrane, da bi mu jo dal. Ali je v tvojem Svetem pismu napisano, kje bi se dobile te stvari! Ali pa, kje bi dobil denar za branjerijo?«

Mlada žena je povsila svetlo glavo. »Mogoče, Karel. Preje... preje moramo knjigo prebrati...«

In nato nista več govorila na vsej dolgi poti. Postalo je temno po cestah, mraz je pritiskal. Marija je premišljevala: Da vsaj Mira otroka ni pustila preblizu ognja, ko je zakurila! Ali je olupila krompir in ga pristavila?«

Mož pa je premišljeval: »Tritisoč dinarjev je pač majhen denar, ki ga zahteva stari Lotrič za svojo branjerijo. Zakaj za prodajalno je še velika soba. Dotika se njegovega stanovanja. Treba bi bilo prebiti le tenko steno... Toda kje je tritisoč dinarjev, ko ostane človeku komaj deset dinarjev vsak teden? Branjerijo si morem pač izbiti iz glave in ostati pri umazanih cunjah.

Pozno zvečer, ko so otroci in mož v sobi že trdno spali, je postavila Marija košaro na mizo in se plaho ozrla. A nič se ni zganilo, le ogenj je plapolal v ognjišču. Razgrnila je čisto polo časopisnega

36

skih tolšč je pri nas običajni toploti surovo maslo in samo (mast), tekoče pa je n. pr. ribje olje. Med trdnimi rastlinskimi ploščami je najbolj znana mast, ki jo dobivajo iz kokosovih orehov, tekoče rastlinske tolšče pa so razna rastlinska olja: laneno, olivno, konoopljeno, mahovo, ricinovo olje.

Srebrne lisice — vir dohodkov. V Piemontu v Italiji so vpeljali rejo srebrne lisice, ki ima zelo dragoceno kožo. Za par teh lisic so plačali 30.000 lir. Priredili so zanje posebno lovišče, kjer se bodo svobodno gibale in razmnoževale.

Zrakoplovi nadzorujejo ribolovce v Kanadi. Zapadna obala Kanade ima 800 milj dolgo obalo, ob kateri je izvrsten ribolov. Da prepreči iztrebljenje rib, zlasti naraščaja, je postavila tamošnja vlada vso zapadno obalo pod nadzorstvo treh hidroplanov.

Električna žica že prenaša slike. Med Berlinom in Dunajem so vpeljali pred kratkim telegrafiranje slik. Z enako hitrostjo kot besedo ali glas prenese žica električnim putem tudi fotografije.

»Ni skozi! Pod lopatico se je ustavila. Pljuča so pa prestreljena. Ne bo dolgo!«

»Mati, kot se Bog prosi, prosim, pomagajte!«

»Seveda, zdaj je mati dobra, ko ste se nastreljali! Ti je bilo treba in njemu?«

Tilen stopi k materi, sveča mu trepeta in krepko zgrabi materino roko.

»Mati, je res izgubljen?«

»Je!«

»Grem po zdravnika?«

»Da vaju oba zapro!«

»Mati, recite!«

»Kaj naj rečem?« Pa vseeno pomisli.

»Samo eden bi mogel pomagati, če je kaj pomoči.«

»Mati!«

»Terpina iz Podbrega, padar Janez Terpina!« Ali čelo ji pri tem zleze v gube in iz ust pljunc mati slino, ki je ne more požreti.

»Grem ponj takoj!«

»Kam? Da te financarji dobe!«

»Pa pojdite vi, mati!«

Mati ga pogleda. Bere Tilnu na bledici obraza, da trpi.

»Čaj, tole mazilo mu denem na rano, potlej grem.«

Stopi k drugi polici, vzame lonček z mazilom in namaže rano. Potem jo znova obveže s platneno krpo, ognre si ruto in stopi med vrata.

»Zakuri in vode prinesi. Tamle je žganje, daj mu je piti, pa samo po požirkih. Potlej skuhaj čaja in mu ga daj. Pa dobro ga odeni. V treh urah bom nazaj! Glej, da se financarjem ubraniš, če pridejo sem.«

Tilen pokaže s pogledom na puško ob ognjišču.

»Streljanja je že dovolj,« mu brani mati. »Saj jih menda ne bo. Ne vedo za kočo. Z Bogom!«

In že stopi skozi duri, zapre za seboj in urno

izgine med drevjem proti Črnemu vrhu. Tilen odene Matevža, ki ga pričinja tresti mrzlica, mu vlije v usta požirek žganja, odpre duri, pa nažge ogenj na ognjišču, pristavi lonec z vodo in sede k ranjenemu tovarišu.

Mati Tilnova, stara Meta, hiti z velikimi koraki, ki jih človek šestdesetletni ne bi prisodil, proti Črnemu vrhu. Težko gre vkreber; ne radi strmine, ampak radi misli, ki ji vstajajo v duši, ko gre to pot, ki naj jo zopet privede skupaj z njim, z Janezom Trpino. Kako dolgo že ni govorila z njim? Odkar je bil Tilen eno leto star. Zdaj pa jih ima šestintrideset. Videla ga je mnogokrat, bila z njim skupaj, ko je vedno in vedno znova pritiskal za njo; pa ni z njim spregovorila besede, odkar ga je bila vrgla iz ravno te koče, kjer leži zdaj ranjeni Matevž. Slišala je o njem, mnogo, mnogo, saj so ga hvalili vsi, ki jim je v boleznih pomagal pri ljudeh in pri živini. In teh je bilo mnogo, ne samo po gorskih vaseh, tudi v dolini in notri v Ljubljano in v Gradec in celo na Dunaj so ga klicali k bolnikom, ki so jim že zdravniki odrekli vsako upanje, pa jim je on vrnil izgubljeno nado ter jih ozdravil.

Kako ga je ljubila včasih, ko mu je zaupala vse, nazadnje svojo čast. Kakor ga sedaj sovraži! Sovraži vsa leta, ko se ji je bil izneveril in šel z lepo tujko, ki jo je zdravil ter se vrnil k njej in k otroku nazaj šele čez deset mesecev in ji znova hotel vsiliti svojo ljubezen. Joj, kako ga je takrat pognala čez prag! Da si ni upal celo leto blizu. Potem je hodil večkrat, jo čakal na cesti, kamor je šla po opravkih v dolino, hodil za njo ure daleč, toda ni mu odgovorila na nobeno vprašanje, ni ga pogledala, da bi bil njen pogled uprašen.

Danes pa gre ona k njemu. Na sinovo prošnjo, ki jo je videla vroče goreti v utrujenih očeh! In te oči so bile oči Janeza Terpina, Tilnovega očeta! Ravno

papirja in zavila vanj staro knjigo, da ni bilo več videti raztrganih in zamazanih platnic. Nato začela čitati...

Sključeno je sedela žena in čitala.

In ko je šla končno v sobo k možu in otrokom, se je zgodilo prvič v osmih letih njenega zakona, da je stopala s sklenjenimi rokami, počasi, kot bi imela mnogo časa za molitev. Položila je te sklenjene roke na nepremične otroške glave v pisanih blazinah in ko je legla v posteljo ter zaspala, so bile njene roke zopet sklenjene. Okoli njenih ust je ležal smehljaj, poln pričakovanja, kot bi bila v temni, mrzli sobi odprta svetla vrata, ki vodijo v toploto.

»Mož,« je rekla žena Marija nekoliko dni pozneje, »jutri bo moj rojstni dan in imam neko željo.«

»Jaz tudi,« je odvrnil. »A nihče mi ničesar ne podari.«

A pogledal je končno vendarle zopet enkrat v njene oči in videl v njih nekaj, česar ni videl še nikoli... Bilo je nekaj podobnega... kakor nekako ogledalo, v katerega človek ne pogleda rad, ker ga je potem sram svoje lastne podobe. In videl je še več. Marija je postala zadnje čase še bolj tanka in drobna...

»Kaj si pa želiš?« je vprašal.

Začela je jecljati. Mogoče zahteva vendar preveč, da bi izdal samo zanjo štiri dinarje. Toliko stane namreč najcenejši sedež tam v velikem kinu, kamor hite vsak večer množice ljudi, da bi videle film »Paradiž«.

»Samo... samo zato... zato, ker je pač moj rojstni dan, Karel,« je končala svojo prošnjo. »In... in ker stoji vendar v Svetem pismu, kako lepo je v paradižu, gospa Zupanova je videla film, in človek si res ne more predstavljati take krāsote...«

»Pojdi no, s svojim Svetim pismom! Noben večer ne greš pred polnočjo spat! In ako ti tvoj ljubi Bog ne da niti štirih dinarjev za kino, ti jih jaz že celo ne morem dati!«

Žena je molčala. Toda ta večer se je še tesneje oklepala z rokami stare knjige, mislila je na čudež in na paradiž in prvič je rekla najstarejši hčerki, naj moli, preden gre spat, molitvico, ki se jo je naučila v šoli.

Prihodnji dan, ko se je vrnil mož domov, je začel nekaj jecljati. Desetkrat si je obrisal rokave in povedal končno, da je našel danes med cunjami volnen suknič, za katerega mu je dal starinar tri dinarje in pol. In ker je pač njen rojstni dan, zato ji da še pol dinarja zraven, da bo šla lahko v kino...«

Marija bi najraje padla Karlu okolu vratu. A bala se je, da se je ne bi otesel. Zakaj že dolgo časa je minilo od tedaj, ko sta bila še nežna drug napram drugemu. Beda je požrla vsa čuvstva, topo sta živela v vsakdanjih navadah.

Le, ko ji je dal v roko podarjen denar, so njeni prsti za trenutek dalj, kot bi bilo potrebno, ostali v njegovi trdi, veliki roki.

»Hvala, Karel...« je rekla, »mislim, da se imam zahvaliti za to Svetemu pismu...«

A že ga ni bilo več v kuhinji.

(Konec prihodnjic.)

n Kat. prosvetno društvo na Bledu uprizedi »Elizabeto grofico Turinško« ob 8 popoldne in 8 zvečer. Igra je zelo lepa. Društvo si je nabavilo veliko novih oblek.

n Orliški kroček Stara Loka priredi dne 5. februarja ob 8 popoldne v Stari Loki igro »Krivoprisežnik«. Vljudno vabljeno!

n Naklo. V nedeljo 5. februarja ob 8 bo v stari šoli veseloigra »Skapinove zvijačec«. Okolišani iskreno vabljeno!

n Ježica. Kat. prosvetno društvo na Ježici vprizedi v nedeljo 5. febr. t. l. ljudsko igro »Krivoprisežnik«. Pričetek ob 3 popoldne v Društvenem domu. Vsi vabljeno.

n Prosvetno društvo na Vrhpolju priredi na Blažovo nedeljo 5. februarja v Prosvetnem domu Finžgarjevo »Razvalina življenja« v 3 dej. Poprjetje »Snubačie«.

n Senar pri Kranju. Kat. prosv. društvo priredi v nedeljo 5. febr. 1928 ob 8 v Ljudskem domu šaloigro: Čevljar-baron. — Vabimo.

n V Radovljici priredi v nedeljo dne 5. febr. ob pol 4 pop. v restavraciji Kunstelj Krajevni odbor Bdečega križa predavanje o tuberkulozi. Predavanje bodo pojasnjevale filmske slike. Predaval bo dr. A. Slivnik.

DEKLIŠKI ODER.

Išel je I. zvezek »Dekliškega odra« z dvema igrama »Prava matie in »Kaznovana ničemurnost«. Naroča se pri Slov. orliški zvezi v Ljubljani, Ljudski dom in stane Din 8.—. Pridno segajte po njem!

tako je gledal vanjo Janez, ko je prosil, naj bo njegova! Prav tako!

Že je bilo solnce vzšlo, ko je prišla Meta iz dobravskega grabna. Šla je nekaj časa ob Ješenici, nato pa čez njo in preko Golobovih travnikov pod Brežnikovimi boršti v Podbreg. Vedela je dobro, da se Janez drži pri Kuharju, zato je naglo krenila tja. Ravno so vstali Kuharjeva mati.

»Ali je Terpina pri vas?« vpraša Meta.

»Je. Ponoči je bil pri Velikonji, kjer je krava povrgla, pa je šele v jutro zaspal. Na skednju leži.«

Meta se napoti v skedenj. V slami desno ob vhodu spi Janez. Meta tiho stopi k njemu. Kako je star, kako majhen! Upognila so ga leta.

Povleče ga za ramo;

»Janez, vstani!«

Terpina plane kvišku in si mane oči.

»Meta, ti?« se začudi. Ko bi se nebesa odprla ali peklo, se ne bi mogel začuditi bolj. »Kaj pa je vendar tebe prineslo?«

»Nič ne vprašuj, pa pojdi z menoj! Mudi se! Za Eivljenje gre!«

»Kam pa?« vstane Terpina in si oteplje slamo raz obleko.

»Z mano pojdi!«

»Čakaj, umijem se!«

»Se boš potem!«

In že stopi iz skednja ter mimo Kuharja skozi vas in nazaj po poti, ki je bila po njej prišla. Z velikimi koraki sega v pot in mali, suhi, drobni Terpina jo komaj, komaj dohaja.

»Meta, ne ženi tak, ne zmorem!«

Meta hiti dalje.

In ko lezeta iz Dobravskega grabna proti Rudniku v Črni vrh, zopet:

»Meta, dušo izdahnem!«

Pa zopet nič odgovora. To so bile vse besede, ki so bile izgovorjene med njima vso dolgo pot, dve uri daleč.

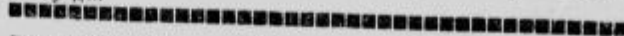
Tilen je med tem z Matevžem trpel. Komaj je bil ranjeni popil skodelico čaja, mu je pričela rasti vročica. Zdaj mu je bilo vroče, da je podzavestno sunil odejo od sebe in mu jo je moral Tilen siloma pokrivati nazaj, zdaj zopet ga je tresla mrzlica, da so mu škleptali zobje in je Tilen znosil skupaj vse odeje in vse materine cunje, da jih je zmetal na drgetajočega ranjenca. Obraz mu je gorel ko v plamenu, oči so za hip osteklenelo pogledovale pred se, pa se zopet zaprle. Pretrgani glasovi so se trgali ranjenemu iz ust, v prsih mu je vrelo, hropel je, da je menil Tilen: pljuča mu razneso. Rana je pričela v novič krvaveti. Tilen si ni znal pomagati. Sedel je ob ranjencu na pograđu, pa ga miril in ga s silo tiščal nazaj na plevnico, kadar se je hotel pognati kvišku.

Blesti je pričel. Pretrgane, nerazumljive besede so mu suvale pričetkoma iz ust, nato pa je beseda zrastle druga v drugo, krik v krik. Vsa znana imena je klical vročičnik: Anžeta, Tilna, Mohorja, Matijo, Majdo, financarja. Največkrat eno: Cilko.

»Cilka, kot se Bog prosi, prosim, skrij me! Financarji me hočejo!«

In zopet mirno:

»Cilka, ruta, ruta, kako je lepa! Rdeče rože so na njej. — O ne, kri, kri je, Cilka, kri!« je butnilo iz njega.

Kupite srečke
Stadionske loterije!

V Belgradu so dozivali 263 novih postopaj v letu 1926, 61 pa v letu 1927.

Ricinovo olje, s katerim so italijanski fašisti svoj čas trpinčili naše ljudi v Primorju, rabijo največ za aeroplane. — 515 km na uro je prevozil z aeroplanom ameriški poročnik Williams.

Pametna odredba. V goriški pokrajini je prelektura poslala vsem občanom ukaz, naj prepovedo lov na krte. Kaznujejo naj vse, ki bi krte lovili.

Sveto pismo v raznih jezikih. Prva italijanska prestava sv. pisma je bila napravljena l. 1270., francoska 1294., angleška leta 1350., nemška 1378. leta. Prvo slovansko prestavo sv. pisma pa je izdal sv. Ciril že leta 860., torej 500 let pred nemško izdajo.

Najbolj obljudena mesta v Italiji imajo sledeče število prebivalstva: Neapel 941.000, Milan 916.000, Rim 800.000, Genova 612.000, Turin pa 540.000.

Svetovni pridelek vina. Na c.lem svetu pridelajo okoli 185 milijonov hektolitrov vina. Na prvem mestu je Francija, na drugem Italija, na tretjem Španija. Jugoslavija je z 2.968.000 hl (v letu 1925) na devetem mestu.

Meh za smeh.

Nekdo je žalosten stal na kolodvoru. Prijatelj ga je vprašal, čemu je tako potr. »I vlak sem zamudil, pa samo za pol minute.« »Daj, daj, nikar se ne drži tako. Kdor te pogleda, bo mislil, da si ga za pol ure.«

★

Obisk: »No, Minka, ali imaš kako sestrico?« Minka: »Ne. Ampak dva brata imam, ki hodita v šolo in ta dva imata eno sestrico in to sem jaz.«

★

Neka stara gospa je bila znana daleč naokolu radi svoje dobrosrčnosti. Ko je nekega dne prišel zelo razdrapan vandrovec in jo prosil jesti, mu je postregla z vsem, kar je še ostalo od obeda. Ko ga je pri jedi ogledovala ter videla, kako je reven, ga je sočutno vprašala: »Ali morem za vas kaj storiti?« Vandrovec je prenehal jesti ter iz žepa privlekel gumb: »Prosim, ako mi k temu gumbu prišijete srajco.«

★

»Jancz, lepo te prosim, zaradi mene pusti pijačo.«
»I, kdo ti pa pravi, da radi tebe pijem?«

★

Trgovec si nikakor ni mogel predstavljati, kako je mogel njegov odjemalec Juvančič zgrešiti napis na klopi »sveže prebarvano« ter sestri tako, tako da ima sedaj obleko uničeno. Stopil je k jeznemu odjemalecu: »Obžalujem, da se vam je to pripetilo, toda moja krivda ni, ker sem vendar napravil napis.«

Poročne prstane

v veliki izbiri priporoča

JOSIP JANKO urar v KAMNIKU na Šutni, nasproti farne cerkve.

Kalanove knjige: Vodilo Marijnih družb (broš. 12 Din, vez. 20 Din), Fantič, le gor' vstani! (broš. 12 Din, vez. 20 Din), Pojtel! (10 Din), Nova vera (4 Din), Pozdrav iz domovine (4 Din) in vse dobre knjige pošilja poštne prosto »Sveta vojska« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

»Je že res,« odvrne nato Juvančič, »Toda pri vas sem že večkrat videl slične napise: sveža jajca, sveže maslo, sveža zelenjava, sveže mleko itd., pa ni bilo nikoli nič res in stvari niso bile sveže. Zato sem bil mnenja, da tudi klop ni v resnici sveže prebarvana.«

★

Gospod Mirtič je kupil na deželi vilo. »Veste kaj,« je rekel prodajalcu, »vila mi je prav všeč in zelo sem zadovoljen z nakupom, le tole veliko poslopje, ki stoji nasproti vili in mi ovira razgled, mi je na potu.«

»To pa ni tako hudo,« ga je potolažil prodajalec vile, »to je namreč smodnišnica in ta lahko vsako minuto v zrak zleti.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajecev in narobe.

Vajenca za pekovsko obrt se sprejme. Oskrba v hiši. — Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 482.

2000 hmelovk 5 1/2 do 6 metr. kupim. Naslov: Franc Kladnik, St. Peter v Savinjski dolini.

Pekovski valenec

poštenih kmečkih starišev brez 15 let star se sprejme v bližino Ljubljane. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 839.

Pošten fant v starosti 14-16 let, ki ima veselje do živine in kmetijskega dela, se sprejme pri P. KOS. Črnavas št. 26 p. Ljubljana.

Predali veliki za žito so naprodaj pri Heleni Bavdekovi v Ljubljani, Zeloška cesta stev. 6.

Mizarški pomočnik

išče dela. Nastop takoj. Naslov v upravi pod št. 806.

Vajenca sprejemem takoj. Franc Rogelj, mizarstvo, Tupalče pri Kranju

Vajenca za krojaško obrt, pridnega sprejme A. Vrbovec, Dravlje 102.

Žensko staro nad 50 let, sprejemem k trem otrokom. Plača po dogovoru. Nastop takoj. — Aleš Štular, Ročevnica 1, p. Križe.

„Prijatelji zdravih“ „Tolažba bolnih“

so lahko nazivali že naši stariši in dedje pravi lepodiseči „Fellerjev“ bol' oblažjevi

„ELSA-FLUID“

tako so nazivali več kot 30 let njegovi zvesti odjemalci to priljubljeno narodno sredstvo in kozmetikum, ter v mnogih zahvalnih listinah priznavajo, da se imajo zahvaliti edino pravemu Fellerjevemu „Elsafluidu“, ako so se obvarovali pred prehladom, kihanjem, influenco, gripo, kašljem, hripavostjo, kakor tudi da niso trpeli na pomanjkanju spanja, nervozi in slabosti.

Kaj je vzrok vsem tem težavam? V največji meri je krivo nezadostno negovanje telesa in slabi obtok krvi! Toda s čim se telo najbolje neguje in na kak način se krvotok najneškodljiveje in najugodnejše pospešuje? Potom tiranja, mazanja in pranja s prvim „Fellerjevim“ Elsafluidom, kateri je prirejen iz sokov raznih zdravih rastlin, in koja uporaba zunanja kakor tudi notranja prija želodcu in vsemu os'alemu telesu. Poizkusite! Kmalu bo Vaše razpoloženje veselo, Vaš tek izvrsten, volja do dela se bo ojačila, žutili se bodete osveženi in pomlajeni! Toda kje si bodele nabavili ceno pravi „Fellerjev“ Elsafluid?

V lekarnah in vseh tozadevnih trgovinah, kjerkoli bode te zahtevali. Povsod bode plačali za poizkusno steklenico 6 Din, za dvojno 9 Din, za specialno steklenico 26 Din. Ali ako naročite direktno po pošti, stane z omotom in poštino vred 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 82 Din. Nasprotno 27 poizkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih samo 139 Din.

Naslov označite jasno: Lekarnar
EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsatrg 16
Hrvatska.

Naprodaj: do 40 ceplj. breskev po 15—20 Din komad, neceplj. 2letne po 5—7 Din in več sto jabolčnih dreves po 10—12 Din in okoli 50 vrtnic z lepimi cveti po 12—15 Din komad. A. Zankar, drevničar, Stob 6, p. Domžale. — Zavoj za lastno ceno.

Ali se hočete osvoboditi svojega

revmatizma in trganja!

Zbadljive, skelečne bolečine v udih in členkih, oteklji udje, sključene roke in noge, trganje, boľljaji, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so čelše posledice revmatičnih in protimskih bolečin, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala.

Ponudim Vam

zdravljenje s pijačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno kislino, pospešila prebavo in izločevanje, torej ne takozvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja zastoj!

Pišite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jili imam v vseh deželah, popolnoma **zastoj** in franco poskušnjo s poučnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neskiidljivem in hitrem učinkovanju sredstva!

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalenstr. Nr. 5. Abt. 303.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARV. LAKOV. FIRNJEŽA IN STEKLENJA
DRUŽBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI
TERPENTIN
STROJNO ODE
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO ODE
GOCIČI
FIRNEŽ
SOLSKÉ BARVE
SINE BARVE
KRISTALNOJANE BARVE

PRODAJALNA
DUNajska C. 14
LJUBLJANA

POLETRGOVINA
SCHNEIDER ZVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERIAL-NIZKE CENE!!

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 120 milijonov Din.

BRINJE prvovrstno krasiko po 300 Din za 100 kg dobite pri Fran Pogačniku, Ljubljana, Dunejska cesta štev. 36.

Gramofone in najnovije električne potome posnete plošče (najnovejši šlagerji) tudi

Er. Fischer, Zagreb

Jurističeva ulica 6/12

Zalozite se za specialno ponudbo in popla vseh plošč.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribolov, kupiti pri: **F. K. KAISER**, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6. 8972

IZJAVA! Podpisana preklicujem in obžalujem žalitve izrečene o g. Ani Petrnclji in Zminca. Ivan Krajnik.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezanju brezplačno.

Večletna garancija.

NE ZAMUDITE ugodne prilike za nakup zimskega blaga, katero se prodaja pod lastno ceno. Velika zaloga vseh vrst moških in ženskih stofov, vseh potrebščin za ženine in neveste, po izjemni niski ceni. Zaloga železa, vse vrste železnine, stekla, porcelana, najboljšega cementa, umetna gnojila, vse vrste specerije, moka, koruza itd., po najnižji ceni samo v trgovini **JOS. SENICA, DOMŽALE**. 648

Kože divjačine

kupuje

L. ROT, Ljubljana, Mestni trg štev. 3.

Ženitbena ponudba. Fant 35 let z gotovino 60.000 dinarjev, želi v svrhu ženitve seznaniti se z dekletom ali vdovo v starosti 26 do 38 let, ki bi imela tudi nekaj denarja ali pa gostilno ali posestvo. Le resne ponudbe s sliko in natančnim naslovom na upravnništvo »Domoljuba« št. 701.

Najboljše

manufakturno blago

in najnižje cene dosežete v trgovini

Josip Šlibar, Ljubljana

Stari trg štev. 21 (poleg Zalaznika).

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzojav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.--, vloge nad Din 250,000.000.--.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

12

Urednik: Franc Zabret.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Ceč